
ברסלב
דפוס מוהר"ש
לִמּוּד יוֹמִי
משניות זהר
בעידודו של
מו"ר הרה"צ שליט"א
יוצא לאור ע"י חסידי ברסלב
יבנאל עיר ברסלב – עיר השמחה
פרשת
וישב תשפ"ה
ניתן להשיג בתיבה בכניסה ל'היכל מוהרא"ש'
או שלח צרף למייל: breslevsheli1@gmail.com

נדפס לזכות נשמתו הטהורה
של כ״ק אדמו״ר עט״ר
מוהרא״ש
ר׳ אליעזר שלמה בן
ר׳ מנחם זאב זי״ע

לזכות מורנו ורבנו הרה״צ
ר׳ יצחק שמואל אהרן לעזער
שליט״א

יהי רצון שימשיך להנהיג את הקהילה הקדושה מתוך
בריאות איתנה ונחת מכל יצ״ח ותלמידיו

לזכות נשמתם הקדושה והטהורה של
רבי חייא ובניו חזקיה ויהודה
ולזכות
רב המנונא סבא ורב הונא ריש גלותא

טוֹב לוֹמַר לִפְנֵי הַלְמוּד :
הַלְמוּד בַּמִּשְׁנָיוֹת וּבַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ יִהְיֶה לְעִלּוּי הַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה
וּלְהָקֵל צַעֲרָהּ, לְעִלּוּי כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּפְטְרוּ מִן הָעוֹלָם,
גְּאֻלָּה, יְשׁוּעָה, רְפוּאָה וְהַצְלָחָה לְכָל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
בְּרוּחָנִיוּת וּבְגַשְׁמִיוּת, גִּלּוּי מָשִׁיחַ צִדְקֵנוּ בְּרַחֲמִים וּבִנְיַן בֵּית
מִקְדָּשֵׁנוּ וְתִפְאַרְתֵּנוּ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.

מַסֶּכֶת נְדָרִים פֶּרֶק ה

א. הַשְּׁתָפִין שֶׁנָּדְרוּ הֲנָאָה זֶה מִזֶּה – אֲסוּרִין לִכָּנֵס לֶחָצֵר. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר: זֶה נִכְנָס לְתוֹךְ שֶׁלּוֹ, וְזֶה נִכְנָס לְתוֹךְ שֶׁלּוֹ. וּשְׁנֵיהֶם אֲסוּרִים לְהַעֲמִיד שָׁם רֵחַיִם וְתַנּוּר וּלְגַדֵּל תַּרְנְגוֹלִים. הָיָה אֶחָד מֵהֶם מֵדֵּר הֲנָאָה מֵחֲבֵרוֹ – לֹא יִכָּנֵס לֶחָצֵר. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר: יָכוֹל הוּא לוֹמַר לוֹ: 'לְתוֹךְ שֶׁלִּי אֲנִי נִכְנָס, וְאֵינִי נִכְנָס לְתוֹךְ שֶׁלְּךָ'. וְכוֹפִין אֶת הַנּוֹדֵר לִמְכֹּר אֶת חֶלְקוֹ: ב. הָיָה אֶחָד מִן הַשּׁוּק מֵדֵּר מֵאֶחָד מֵהֶם הֲנָאָה – לֹא יִכָּנֵס לֶחָצֵר. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר: יָכוֹל הוּא לוֹמַר לוֹ: 'לְתוֹךְ שֶׁל חֲבֵרְךָ אֲנִי נִכְנָס, וְאֵינִי נִכְנָס לְתוֹךְ שֶׁלְּךָ': ג. הַמֵּדֵּר הֲנָאָה מֵחֲבֵרוֹ, וְיֵשׁ לוֹ מֶרְחָץ וּבֵית הַבַּד מֻשְׁכָּרִים בָּעִיר, אִם יֵשׁ לוֹ בָּהֶן תְּפִיסַת יָד – אָסוּר. אֵין לוֹ בָּהֶן תְּפִיסַת יָד – מֻתָּר. הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ: 'קוֹנָם לְבֵיתְךָ שֶׁאֲנִי נִכְנָס, וְשָׁדְךָ שֶׁאֲנִי לוֹקֵחַ', מֵת אוֹ שֶׁמְּכָרוֹ לְאַחֵר – מֻתָּר. 'קוֹנָם לְבַיִת זֶה שֶׁאֲנִי נִכְנָס', 'שָׂדֶה זוֹ שֶׁאֲנִי לוֹקֵחַ', מֵת אוֹ שֶׁמְּכָרוֹ לְאַחֵר – אָסוּר: ד. 'הֲרֵינִי עָלֶיךָ חֵרֶם' הַמֵּדֵּר – אָסוּר. 'הֲרֵי אַתְּ עָלַי חֵרֶם', הַנּוֹדֵר – אָסוּר. 'הֲרֵינִי עָלֶיךָ וְאַתְּ עָלַי' – שְׁנֵיהֶם אֲסוּרִין. וּשְׁנֵיהֶם מֻתָּרִין בְּדָבָר שֶׁל עוֹלֵי בָבֶל, וַאֲסוּרִין בְּדָבָר שֶׁל אוֹתָהּ הָעִיר: ה. וְאֵיזֶהוּ דָבָר שֶׁל עוֹלֵי בָבֶל, כְּגוֹן: הַר־הַבַּיִת, וְהָעֲזָרוֹת, וְהַבּוּר שֶׁבְּאֶמְצַע הַדֶּרֶךְ. וְאֵיזֶהוּ דָבָר שֶׁל אוֹתָהּ הָעִיר, כְּגוֹן הָרְחָבָה וְהַמֶּרְחָץ, וּבֵית הַכְּנֶסֶת וְהַתֵּבָה וְהַסְּפָרִים. וְהַכּוֹתֵב חֻלְקוֹ לַנָּשִׂיא. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֶחָד כּוֹתֵב לַנָּשִׂיא, וְאֶחָד כּוֹתֵב לַהֶדְיוֹט. מַה בֵּין כּוֹתֵב לַנָּשִׂיא לְכוֹתֵב לַהֶדְיוֹט? שֶׁהַכּוֹתֵב לַנָּשִׂיא אֵינוֹ צָרִיךְ לְזַכּוֹת. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֶחָד זֶה וְאֶחָד זֶה צְרִיכִין לְזַכּוֹת. לֹא דִּבְּרוּ בַּנָּשִׂיא אֶלָּא בַּהוֹוֶה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֵין אֲנָשֵׁי גְּלִיל צְרִיכִין לִכְתֹּב, שֶׁכְּבָר כָּתְבוּ אֲבוֹתֵיהֶם עַל־יְדֵיהֶם: ו. הַמֵּדֵּר הֲנָאָה מֵחֲבֵרוֹ, וְאֵין לוֹ מַה יֹּאכַל – נוֹתְנוֹ לְאַחֵר לְשׁוּם מַתָּנָה, וְהַלָּה מֻתָּר בָּהּ. מַעֲשֶׂה בְּאֶחָד בְּבֵית חוֹרוֹן, שֶׁהָיָה אָבִיו מֵדֵּר הֵימֶנּוּ הֲנָאָה, וְהָיָה מַשִּׂיא אֶת בְּנוֹ, וְאָמַר לַחֲבֵרוֹ: 'חָצֵר וּסְעוּדָה נְתוּנִים לְךָ בְּמַתָּנָה, וְאֵינָן לְפָנֶיךָ אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיָּבוֹא אַבָּא וְיֹאכַל עִמָּנוּ בַּסְּעוּדָה'. אָמַר לוֹ: 'אִם שֶׁלִּי הֵם, הֲרֵי הֵם מְקֻדָּשִׁין לַשָּׁמַיִם'. אָמַר לוֹ: 'לֹא נָתַתִּי לְךָ אֶת שֶׁלִּי שֶׁתְּקַדִּישֵׁם לַשָּׁמַיִם'. אָמַר לוֹ: 'לֹא נָתַתָּ לִי אֶת שֶׁלְּךָ, אֶלָּא שֶׁתְּהֵא אַתָּה וְאָבִיךָ אוֹכְלִים וְשׁוֹתִים וּמִתְרַצִּים זֶה לָזֶה, וִיהֵא עָוֹן תָּלוּי בְּרֹאשׁוֹ'. וּכְשֶׁבָּא דָבָר לִפְנֵי חֲכָמִים, אָמְרוּ: כָּל מַתָּנָה שֶׁאֵינָהּ שֶׁאִם הִקְדִּישָׁהּ אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת – אֵינָהּ מַתָּנָה:

מַסֶּכֶת נְדָרִים פֶּרֶק ו

א. הַנּוֹדֵר מִן הַמִּבְשָׁל – מֻתָּר בַּצָּלִי וּבַשָּׁלוּק. אָמַר: 'קוֹנָם תַּבְשִׁיל שֶׁאֵינִי

טוֹעֵם׳ - אָסוּר בְּמַעֲשֶׂה קְדֵרָה רַךְ, וּמֻתָּר בְּעָבֶה, וּמֻתָּר בְּבֵיצַת טַרְמִיטָא, וּבִדְלַעַת הָרְמוּצָה: ב. הַנּוֹדֵר מִמַּעֲשֶׂה קְדֵרָה - אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא מִמַּעֲשֶׂה רִתַּחְתָּה. אָמַר: ׳קוֹנָם הַיּוֹרֵד לַקְּדֵרָה שֶׁאֵינִי טוֹעֵם׳ - אָסוּר בְּכָל הַמִּתְבַּשְׁלִין בַּקְּדֵרָה: ג. מִן הַכָּבוּשׁ - אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא מִן הַכָּבוּשׁ שֶׁל יָרָק. ׳כָּבוּשׁ שֶׁאֵינִי טוֹעֵם׳ - אָסוּר בְּכָל הַכְּבוּשִׁים. מִן הַשָּׁלוּק - אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא מִן הַשָּׁלוּק שֶׁל בָּשָׂר. ׳שָׁלוּק שֶׁאֵינִי טוֹעֵם׳ - אָסוּר בְּכָל הַשְּׁלָקִים. מִן הַצָּלִי - אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא מִן הַצָּלִי שֶׁל בָּשָׂר, דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה; ׳צָלִי שֶׁאֵינִי טוֹעֵם׳ - אָסוּר בְּכָל הַצְּלוּיִים. מִן הַמָּלִיחַ - אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא מִן הַמָּלִיחַ שֶׁל דָּג. ׳מָלִיחַ שֶׁאֵינִי טוֹעֵם׳ - אָסוּר בְּכָל הַמְּלוּחִים: ד. ׳דָּג דָּגִים שֶׁאֵינִי טוֹעֵם׳ - אָסוּר בָּהֶן, בֵּין גְּדוֹלִים בֵּין קְטַנִּים, בֵּין מְלוּחִין בֵּין טְפֵלִין, בֵּין חַיִּין בֵּין מְבֻשָּׁלִין, וּמֻתָּר בְּטָרִית טְרוּפָה וּבַצִּיר. הַנּוֹדֵר מִן הַצָּחֳנָה - אָסוּר בְּטָרִית טְרוּפָה, וּמֻתָּר בַּצִּיר וּבַמֻּרְיָס. הַנּוֹדֵר מִטָּרִית טְרוּפָה - אָסוּר בַּצִּיר וּבַמֻּרְיָס: ה. הַנּוֹדֵר מִן הֶחָלָב - מֻתָּר בַּקּוּם. וְרַבִּי יוֹסֵי אוֹסֵר; מִן הַקּוּם - מֻתָּר בֶּחָלָב. אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר: הַנּוֹדֵר מִן הַגְּבִינָה - אָסוּר בָּהּ בֵּין מְלוּחָה בֵּין טְפֵילָה: ו. הַנּוֹדֵר מִן הַבָּשָׂר - מֻתָּר בְּרֹטֶב וּבַקִּיפָּה. וְרַבִּי יְהוּדָה אוֹסֵר. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: מַעֲשֶׂה וְאָסַר עָלַי רַבִּי טַרְפוֹן בֵּיצִים שֶׁנִּתְבַּשְּׁלוּ עִמּוֹ. אָמְרוּ לוֹ: וְכֵן הַדָּבָר! אֵימָתַי? בִּזְמַן שֶׁיֹּאמַר: ׳בָּשָׂר זֶה עָלַי׳. שֶׁהַנּוֹדֵר מִן הַדָּבָר וְנִתְעָרַב בְּאַחֵר, אִם יֵשׁ בּוֹ בְּנוֹתֵן טַעַם - אָסוּר: ז. הַנּוֹדֵר מִן הַיַּיִן - מֻתָּר בְּתַבְשִׁיל שֶׁיֵּשׁ בּוֹ טַעַם יַיִן. אָמַר: ׳קוֹנָם יַיִן זֶה שֶׁאֵינִי טוֹעֵם׳, וְנָפַל לַתַּבְשִׁיל, אִם יֵשׁ בּוֹ בְּנוֹתֵן טַעַם - הֲרֵי זֶה אָסוּר. הַנּוֹדֵר מִן הָעֲנָבִים - מֻתָּר בַּיַּיִן. מִן הַזֵּיתִים - מֻתָּר בַּשֶּׁמֶן. אָמַר: ׳קוֹנָם זֵיתִים וַעֲנָבִים אֵלּוּ שֶׁאֵינִי טוֹעֵם׳ - אָסוּר בָּהֶן וּבַיּוֹצֵא מֵהֶן: ח. הַנּוֹדֵר מִן הַתְּמָרִים - מֻתָּר בִּדְבַשׁ־תְּמָרִים. מִסְתָּוְנִיּוֹת - מֻתָּר בְּחֹמֶץ סְתָוְנִיּוֹת. רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתֵירָא אוֹמֵר: כֹּל שֶׁשֵּׁם תּוֹלַדְתּוֹ קְרוּיָה עָלָיו וְנוֹדֵר הֵימֶנּוּ - אָסוּר אַף בַּיּוֹצֵא הֵימֶנּוּ. וַחֲכָמִים מַתִּירִין: ט. הַנּוֹדֵר מִן הַיַּיִן - מֻתָּר בְּיֵין תַּפּוּחִים. מִן הַשֶּׁמֶן - מֻתָּר בְּשֶׁמֶן שֻׁמְשְׁמִין. מִן הַדְּבַשׁ - מֻתָּר בִּדְבַשׁ־תְּמָרִים. מִן הַחֹמֶץ - מֻתָּר בְּחֹמֶץ סְתָוְנִיּוֹת. מִן הַכְּרֻשִּׁין - מֻתָּר בַּקַּפְלוֹטוֹת. מִן הַיָּרָק - מֻתָּר בִּירָקוֹת הַשָּׂדֶה, מִפְּנֵי שֶׁהוּא שֵׁם לְוַי: י. מִן הַכְּרוּב - אָסוּר בָּאִסְפַּרְגּוֹס. מִן הָאִסְפַּרְגּוֹס - מֻתָּר בַּכְּרוּב. מִן הַגְּרִיסִין - אָסוּר מִן הַמִּקְפֶּה, וְרַבִּי יוֹסֵי מַתִּיר; מִן הַמִּקְפֶּה - מֻתָּר בַּגְּרִיסִין. מִן הַמִּקְפֶּה - אָסוּר בַּשּׁוּם. וְרַבִּי יוֹסֵי מַתִּיר; מִן הַשּׁוּם - מֻתָּר בַּמִּקְפֶּה. מִן הָעֲדָשִׁים - אָסוּר בָּאֲשִׁישִׁין. וְרַבִּי יוֹסֵי מַתִּיר; מִן הָאֲשִׁישִׁים - מֻתָּר

בָּעֲדָשִׁים. ׳חִטָּה חִטִּים שֶׁאֵינִי טוֹעֵם׳ – אָסוּר בָּהֶן בֵּין קֶמַח בֵּין פַּת. ׳גְּרִיס גְּרִיסִין שֶׁאֵינִי טוֹעֵם׳ – אָסוּר בָּהֶן בֵּין חַיִּין בֵּין מְבֻשָּׁלִים. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: ׳קוֹנָם גְּרִיס אוֹ חִטָּה שֶׁאֵינִי טוֹעֵם׳ – מֻתָּר לָכוּס חַיִּין:

מַסֶּכֶת נְדָרִים פֶּרֶק ז

א. הַנּוֹדֵר מִן הַיָּרָק – מֻתָּר בַּדְּלוּעִין. וְרַבִּי עֲקִיבָא אוֹסֵר; אָמְרוּ לוֹ לְרַבִּי עֲקִיבָא: וַהֲלֹא אוֹמֵר אָדָם לִשְׁלוּחוֹ: ׳קַח לִי יָרָק׳, וְהוּא אוֹמֵר: ׳לֹא מָצָאתִי אֶלָּא דְּלוּעִין. אָמַר לָהֶם: כֵּן הַדָּבָר! אוֹ שֶׁמָּא אוֹמֵר הוּא לוֹ: ׳לֹא מָצָאתִי אֶלָּא קִטְנִית׳? אֶלָּא שֶׁהַדְּלוּעִין בִּכְלָל יָרָק, וְקִטְנִית אֵינוֹ בִכְלָל יָרָק. וְאָסוּר בְּפוֹל הַמִּצְרִי לַח, וּמֻתָּר בַּיָּבֵשׁ: ב. הַנּוֹדֵר מִן הַדָּגָן – אָסוּר בְּפוֹל הַמִּצְרִי יָבֵשׁ, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר; וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא בַּחֲמֵשֶׁת הַמִּינִין. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: הַנּוֹדֵר מִן הַתְּבוּאָה – אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא בַּחֲמֵשֶׁת הַמִּינִין. אֲבָל הַנּוֹדֵר מִן הַדָּגָן – אָסוּר בַּכֹּל, וּמֻתָּר בְּפֵרוֹת הָאִילָן וּבַיָּרָק: ג. הַנּוֹדֵר מִן הַכְּסוּת – מֻתָּר בַּשַּׂק, בַּיְרִיעָה, וּבַחֲמִילָה. אָמַר: ׳קוֹנָם צֶמֶר עוֹלֶה עָלַי׳ – מֻתָּר לְהִתְכַּסּוֹת בְּגִזֵּי צֶמֶר. ׳פִּשְׁתָּן עוֹלֶה עָלַי׳ – מֻתָּר לְהִתְכַּסּוֹת בַּאֲנִיצֵי־פִשְׁתָּן. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: הַכֹּל לְפִי הַנּוֹדֵר. טָעַן וְהֵזִיעַ, וְהָיָה רֵיחוֹ קָשֶׁה, אָמַר: ׳קוֹנָם צֶמֶר וּפִשְׁתִּים עוֹלִים עָלַי׳ – מֻתָּר לְהִתְכַּסּוֹת וְאָסוּר לְהַפְשִׁיל לַאֲחוֹרָיו: ד. הַנּוֹדֵר מִן הַבַּיִת – מֻתָּר בָּעֲלִיָּה, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר; וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: עֲלִיָּה בִּכְלָל הַבַּיִת. הַנּוֹדֵר מִן הָעֲלִיָּה – מֻתָּר בַּבַּיִת: ה. הַנּוֹדֵר מִן הַמִּטָּה – מֻתָּר בַּדַּרְגָּשׁ, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר; וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: דַּרְגָּשׁ בִּכְלָל מִטָּה. הַנּוֹדֵר מִן הַדַּרְגָּשׁ – מֻתָּר בַּמִּטָּה. הַנּוֹדֵר מִן הָעִיר – מֻתָּר לִכָּנֵס לְתִחוּמָהּ שֶׁל עִיר, וְאָסוּר לִכָּנֵס לְעִבּוּרָהּ. אֲבָל הַנּוֹדֵר מִן הַבַּיִת – אָסוּר מִן הָאַגַּף וְלִפְנִים: ו. ׳קוֹנָם פֵּרוֹת הָאֵלּוּ עָלַי׳, ׳קוֹנָם הֵן עַל־פִּי׳, ׳קוֹנָם הֵן לְפִי׳ – אָסוּר בְּחִלּוּפֵיהֶן וּבִגְדוּלֵיהֶן. ׳שֶׁאֲנִי אוֹכֵל וְשֶׁאֲנִי טוֹעֵם׳ – מֻתָּר בְּחִלּוּפֵיהֶן וּבִגְדוּלֵיהֶן, בְּדָבָר שֶׁזַּרְעוֹ כָּלֶה. אֲבָל בְּדָבָר שֶׁאֵין זַרְעוֹ כָּלֶה – אֲפִלּוּ גְּדוּלֵי גְדוּלִין אֲסוּרִין: ז. הָאוֹמֵר לְאִשְׁתּוֹ: ׳קוֹנָם מַעֲשֵׂה יָדַיִךְ עָלַי׳, ׳קוֹנָם הֵן עַל־פִּי׳, ׳קוֹנָם הֵן לְפִי׳ – אָסוּר בְּחִלּוּפֵיהֶן וּבִגְדוּלֵיהֶן. ׳שֶׁאֵינִי אוֹכֵל׳, ׳שֶׁאֵינִי טוֹעֵם׳ – מֻתָּר בְּחִלּוּפֵיהֶן וּבִגְדוּלֵיהֶן, בְּדָבָר שֶׁזַּרְעוֹ כָּלֶה. אֲבָל בְּדָבָר שֶׁאֵין זַרְעוֹ כָּלֶה – אֲפִלּוּ גְּדוּלֵי גְדוּלִין אֲסוּרִין: ח. ׳שֶׁאַתְּ עוֹשָׂה אֵינִי אוֹכֵל עַד הַפֶּסַח׳, ׳שֶׁאַתְּ עוֹשָׂה אֵינִי מִתְכַּסֶּה עַד הַפֶּסַח׳, עָשְׂתָה לִפְנֵי הַפֶּסַח – מֻתָּר לֶאֱכֹל וּלְהִתְכַּסּוֹת אַחַר הַפֶּסַח. ׳שֶׁאַתְּ עוֹשָׂה עַד הַפֶּסַח אֵינִי אוֹכֵל׳, ׳וְשֶׁאַתְּ עוֹשָׂה עַד הַפֶּסַח אֵינִי מִתְכַּסֶּה׳, עָשְׂתָה לִפְנֵי הַפֶּסַח – אָסוּר לֶאֱכֹל וּלְהִתְכַּסּוֹת

אַחַר הַפֶּסַח: ט. ׳שֶׁאַתְּ נֶהֱנֵית לִי עַד הַפֶּסַח, אִם תֵּלְכִי לְבֵית אָבִיךְ עַד הֶחָג׳, הֲלָכָה לִפְנֵי הַפֶּסַח - אֲסוּרָה בַּהֲנָאָתוֹ עַד הַפֶּסַח. אַחַר הַפֶּסַח - בְּ״לֹא יַחֵל דְּבָרוֹ״. ׳שֶׁאַתְּ נֶהֱנֵית לִי עַד הֶחָג, אִם תֵּלְכִי לְבֵית אָבִיךְ עַד הַפֶּסַח׳, וְהֲלָכָה לִפְנֵי הַפֶּסַח - אֲסוּרָה בַּהֲנָאָתוֹ עַד הֶחָג, וּמֻתֶּרֶת לֵילֵךְ אַחַר הַפֶּסַח:

מַסֶּכֶת נְדָרִים פֶּרֶק ח

א. ׳קוֹנָם יַיִן שֶׁאֲנִי טוֹעֵם הַיּוֹם׳ - אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא עַד שֶׁתֶּחְשַׁךְ. ׳שַׁבָּת זוֹ׳ - אָסוּר בְּכָל הַשַּׁבָּת, וְשַׁבָּת שֶׁעָבְרָה. ׳חֹדֶשׁ זֶה׳ - אָסוּר בְּכָל הַחֹדֶשׁ, וְרֹאשׁ־חֹדֶשׁ לְהַבָּא. ׳שָׁנָה זוֹ׳ - אָסוּר בְּכָל הַשָּׁנָה, וְרֹאשׁ־הַשָּׁנָה לֶעָתִיד לָבוֹא. ׳שָׁבוּעַ זֶה׳ - אָסוּר בְּכָל הַשָּׁבוּעַ, וּשְׁבִיעִית שֶׁעָבְרָה. וְאִם אָמַר: ׳יוֹם אֶחָד׳, ׳שַׁבָּת אַחַת׳, ׳חֹדֶשׁ אֶחָד׳, ׳שָׁנָה אַחַת׳, ׳שָׁבוּעַ אֶחָד׳ - אָסוּר מִיּוֹם לְיוֹם: ב. ׳עַד הַפֶּסַח׳ - אָסוּר עַד שֶׁיַּגִּיעַ. ׳עַד שֶׁיִּהְיֶה׳ - אָסוּר עַד שֶׁיֵּצֵא. ׳עַד לִפְנֵי הַפֶּסַח׳ - רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: אָסוּר עַד שֶׁיַּגִּיעַ. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: אָסוּר עַד שֶׁיֵּצֵא: ג. ׳עַד הַקָּצִיר׳, ׳עַד הַבָּצִיר׳, ׳עַד הַמָּסִיק׳ - אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא עַד שֶׁיַּגִּיעַ. זֶה הַכְּלָל: כֹּל שֶׁזְּמַנּוֹ קָבוּעַ וְאָמַר: ׳עַד שֶׁיַּגִּיעַ׳ - אָסוּר עַד שֶׁיַּגִּיעַ. אָמַר: ׳עַד שֶׁיִּהְיֶה׳ - אָסוּר עַד שֶׁיֵּצֵא. וְכָל שֶׁאֵין זְמַנּוֹ קָבוּעַ, בֵּין אָמַר: ׳עַד שֶׁיִּהְיֶה׳, בֵּין אָמַר: ׳עַד שֶׁיַּגִּיעַ׳ - אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא עַד שֶׁיַּגִּיעַ: ד. ׳עַד הַקַּיִץ׳, ׳עַד שֶׁיִּהְיֶה הַקַּיִץ׳ - עַד שֶׁיַּתְחִילוּ הָעָם לְהַכְנִיס בַּכְּלָכָלוֹת. ׳עַד שֶׁיַּעֲבֹר הַקַּיִץ׳ - עַד שֶׁיִּקָּפְלוּ הַמַּקְצוּעוֹת. ׳עַד הַקָּצִיר׳ - עַד שֶׁיַּתְחִילוּ הָעָם לִקְצֹר קְצִיר חִטִּים, אֲבָל לֹא קְצִיר שְׂעוֹרִים. הַכֹּל לְפִי מְקוֹם נִדְרוֹ, אִם הָיָה בָּהָר - בָּהָר, וְאִם הָיָה בַּבִּקְעָה - בַּבִּקְעָה: ה. ׳עַד הַגְּשָׁמִים׳, ׳עַד שֶׁיִּהְיוּ הַגְּשָׁמִים׳ - עַד שֶׁתֵּרֵד רְבִיעָה שְׁנִיָּה. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: עַד שֶׁיַּגִּיעַ זְמַנָּהּ שֶׁל רְבִיעָה. ׳עַד שֶׁיִּפְסְקוּ גְּשָׁמִים׳ - עַד שֶׁיֵּצֵא נִיסָן כֻּלּוֹ, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר; רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: עַד שֶׁיַּעֲבֹר הַפֶּסַח. ׳קוֹנָם יַיִן שֶׁאֵינִי טוֹעֵם הַשָּׁנָה׳, נִתְעַבְּרָה הַשָּׁנָה - אָסוּר בָּהּ וּבְעִבּוּרָהּ. ׳עַד רֹאשׁ אֲדָר׳ - עַד רֹאשׁ אֲדָר הָרִאשׁוֹן. ׳עַד סוֹף אֲדָר׳ - עַד סוֹף אֲדָר הָרִאשׁוֹן. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: ׳קוֹנָם יַיִן שֶׁאֵינִי טוֹעֵם עַד שֶׁיִּהְיֶה הַפֶּסַח׳ - אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא עַד לֵיל הַפֶּסַח, שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּן זֶה אֶלָּא עַד שָׁעָה שֶׁדֶּרֶךְ בְּנֵי־אָדָם לִשְׁתּוֹת יַיִן: ו. אָמַר: ׳קוֹנָם בָּשָׂר שֶׁאֵינִי טוֹעֵם עַד שֶׁיִּהְיֶה הַצּוֹם׳ - אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא עַד לֵילֵי הַצּוֹם, שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּן זֶה, אֶלָּא עַד שָׁעָה שֶׁדֶּרֶךְ בְּנֵי־אָדָם לֶאֱכֹל בָּשָׂר. רַבִּי יוֹסֵי בְּנוֹ אוֹמֵר: ׳קוֹנָם שׁוּם שֶׁאֵינִי טוֹעֵם, עַד שֶׁתְּהֵא שַׁבָּת׳ - אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא עַד לֵילֵי שַׁבָּת, שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּן זֶה, אֶלָּא עַד שָׁעָה שֶׁדֶּרֶךְ בְּנֵי־אָדָם לֶאֱכֹל שׁוּם: ז. הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ: ׳קוֹנָם

שֶׁאֲנִי נֶהֱנֶה לָךְ, אִם אֵין אַתָּה בָּא וְנוֹטֵל לְבָנֶיךָ כּוֹר אֶחָד שֶׁל חִיטִּין וּשְׁתֵּי חָבִיּוֹת שֶׁל יַיִן - הֲרֵי זֶה יָכוֹל לְהָפֵר אֶת נִדְרוֹ שֶׁלֹּא עַל־פִּי חָכָם, וְיֹאמַר לוֹ: 'כְּלוּם אָמַרְתָּ אֶלָּא מִפְּנֵי כְּבוֹדִי? זֶהוּ כְּבוֹדִי!' וְכֵן הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ: 'קוֹנָם שֶׁאַתָּה נֶהֱנֶה לִי, אִם אֵין אַתָּה בָּא וְנוֹתֵן לִבְנִי כּוֹר אֶחָד שֶׁל חִטִּין וּשְׁתֵּי חָבִיּוֹת שֶׁל יַיִן' - רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: אָסוּר עַד שֶׁיִּתֵּן. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אַף זֶה יָכוֹל לְהָפֵר אֶת נִדְרוֹ שֶׁלֹּא עַל־פִּי חָכָם, וְיֹאמַר לוֹ: 'הֲרֵי אֲנִי כְּאִלּוּ הִתְקַבַּלְתִּי'. הָיוּ מְסָרְבִין בּוֹ לָשֵׂאת בַּת אֲחוֹתוֹ, וְאָמַר: 'קוֹנָם שֶׁהִיא נֶהֱנֵית לִי לְעוֹלָם', וְכֵן הַמְגָרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ וְאָמַר: 'קוֹנָם אִשְׁתִּי נֶהֱנֵית לִי לְעוֹלָם' - הֲרֵי אֵלּוּ מֻתָּרוֹת לֵהָנוֹת לוֹ, שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּן זֶה אֶלָּא לְשׁוֹם אִשּׁוּת. הָיָה מְסָרֵב בַּחֲבֵרוֹ שֶׁיֹּאכַל אֶצְלוֹ, אָמַר: 'קוֹנָם לְבֵיתְךָ שֶׁאֵינִי נִכְנָס, טִפַּת צוֹנֵן שֶׁאֵינִי טוֹעֵם לָךְ' - מֻתָּר לִכָּנֵס לְבֵיתוֹ וְלִשְׁתּוֹת מִמֶּנּוּ צוֹנֵן, שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּן זֶה אֶלָּא לְשׁוֹם אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה:

מַסֶּכֶת נְדָרִים פֶּרֶק ט

א. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: פּוֹתְחִין לָאָדָם בִּכְבוֹד אָבִיו וְאִמּוֹ. וַחֲכָמִים אוֹסְרִין. אָמַר רַבִּי צָדוֹק: עַד שֶׁפּוֹתְחִין לוֹ בִּכְבוֹד אָבִיו וְאִמּוֹ - יִפְתְּחוּ לוֹ בִּכְבוֹד הַמָּקוֹם, אִם־כֵּן אֵין נְדָרִים! וּמוֹדִים חֲכָמִים לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּדָבָר שֶׁבֵּינוֹ לְבֵין אָבִיו וְאִמּוֹ - שֶׁפּוֹתְחִין לוֹ בִּכְבוֹד אָבִיו וְאִמּוֹ:

ב. וְעוֹד אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: פּוֹתְחִין בַּנּוֹלָד. וַחֲכָמִים אוֹסְרִים. כֵּיצַד? אָמַר: 'קוֹנָם שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לְאִישׁ פְּלוֹנִי', וְנַעֲשָׂה סוֹפֵר, אוֹ שֶׁהָיָה מַשִּׂיא אֶת בְּנוֹ בְּקָרוֹב, וְאָמַר: 'אִלּוּ הָיִיתִי יוֹדֵעַ שֶׁהוּא נַעֲשֶׂה סוֹפֵר, אוֹ שֶׁהוּא מַשִּׂיא אֶת בְּנוֹ בְּקָרוֹב - לֹא הָיִיתִי נוֹדֵר'. 'קוֹנָם לְבַיִת זֶה שֶׁאֵינִי נִכְנָס', וְנַעֲשָׂה בֵּית־הַכְּנֶסֶת, וְאָמַר: 'אִלּוּ הָיִיתִי יוֹדֵעַ שֶׁהוּא נַעֲשֶׂה בֵּית הַכְּנֶסֶת, לֹא הָיִיתִי נוֹדֵר' - רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מַתִּיר, וַחֲכָמִים אוֹסְרִין: ג. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: יֵשׁ דְּבָרִים שֶׁהֵן כַּנּוֹלָד וְאֵינָן כַּנּוֹלָד, וְאֵין חֲכָמִים מוֹדִים לוֹ. כֵּיצַד? אָמַר: 'קוֹנָם שֶׁאֵינִי נוֹשֵׂא אֶת פְּלוֹנִית שֶׁאָבִיהָ רָע', אָמְרוּ לוֹ: 'מֵת' אוֹ: 'שֶׁעָשָׂה תְּשׁוּבָה', 'קוֹנָם לְבַיִת זֶה שֶׁאֵינִי נִכְנָס, שֶׁהַכֶּלֶב רַע בְּתוֹכוֹ, אוֹ שֶׁהַנָּחָשׁ בְּתוֹכוֹ', אָמְרוּ לוֹ: 'מֵת הַכֶּלֶב' אוֹ: 'שֶׁנֶּהֱרַג הַנָּחָשׁ' - הֲרֵי הֵן כַּנּוֹלָד וְאֵינָן כַּנּוֹלָד, וְאֵין חֲכָמִים מוֹדִים לוֹ: ד. וְעוֹד אָמַר רַבִּי מֵאִיר: פּוֹתְחִין לוֹ מִן הַכָּתוּב שֶׁבַּתּוֹרָה וְאוֹמְרִים לוֹ: 'אִלּוּ הָיִיתָ יוֹדֵעַ שֶׁאַתָּה עוֹבֵר עַל: "לֹא תָקֹם" וְעַל: "לֹא תִטֹּר" (וַיִּקְרָא יט, יח), וְעַל: "לֹא תִשְׂנָא אֶת אָחִיךָ בִּלְבָבֶךָ" (שָׁם, יז), "וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ" (שָׁם, יח), "וְחֵי אָחִיךָ עִמָּךְ" (שָׁם כה, לו). שֶׁמָּא יַעֲנִי וְאֵין אַתָּה יָכוֹל לְפַרְנְסוֹ?' וְאָמַר: 'אִלּוּ הָיִיתִי יוֹדֵעַ שֶׁהוּא כֵּן, לֹא הָיִיתִי נוֹדֵר' - הֲרֵי זֶה מֻתָּר: ה. פּוֹתְחִין לוֹ

לָאָדָם בִּכְתֻבַּת אִשְׁתּוֹ. וּמַעֲשֶׂה בְּאֶחָד שֶׁנָּדַר מֵאִשְׁתּוֹ הֲנָאָה וְהָיְתָה כְּתֻבָּתָהּ אַרְבַּע מֵאוֹת דִּינָרִין, וּבָא לִפְנֵי רַבִּי עֲקִיבָא, וְחִיְּבוֹ לִתֵּן לָהּ כְּתֻבָּתָהּ. אָמַר לוֹ: ׳רַבִּי, שְׁמֹנֶה מֵאוֹת דִּינָרִין הִנִּיחַ אַבָּא, וְנָטַל אָחִי אַרְבַּע מֵאוֹת וַאֲנִי אַרְבַּע מֵאוֹת, לֹא דַּיָּהּ שֶׁתִּטֹּל הִיא מָאתַיִם, וַאֲנִי מָאתַיִם?׳ אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא: אֲפִלּוּ אַתָּה מוֹכֵר שְׂעַר רֹאשֵׁךְ, אַתָּה נוֹתֵן לָהּ כְּתֻבָּתָהּ. אָמַר לוֹ: ׳אִלּוּ הָיִיתִי יוֹדֵעַ שֶׁהוּא כֵּן, לֹא הָיִיתִי נוֹדֵר׳ – וְהִתִּירָהּ רַבִּי עֲקִיבָא: ו. פּוֹתְחִין בְּיָמִים טוֹבִים וּבְשַׁבָּתוֹת. בָּרִאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִים: אוֹתָן הַיָּמִים מֻתָּרִין, וּשְׁאָר כָּל הַיָּמִים אֲסוּרִין, עַד שֶׁבָּא רַבִּי עֲקִיבָא וְלִמֵּד, שֶׁהַנֶּדֶר שֶׁהַתֹּר מִקְצָתוֹ – הַתֹּר כֻּלּוֹ: ז. כֵּיצַד? אָמַר: ׳קוֹנָם שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לְכֶלְכֶם׳, הַתֹּר אֶחָד מֵהֶן – הַתִּרוּ כֻּלָּן. ׳שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לָזֶה וְלָזֶה׳, הַתֹּר הָרִאשׁוֹן – הַתִּרוּ כֻּלָּן. הַתֹּר הָאַחֲרוֹן: הָאַחֲרוֹן – מֻתָּר, וְכֻלָּן – אֲסוּרִין. הַתֹּר הָאֶמְצָעִי: הֵימֶנּוּ וּלְמַטָּה – מֻתָּר, הֵימֶנּוּ וּלְמַעְלָה – אָסוּר. ׳שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לָזֶה קָרְבָּן וְלָזֶה קָרְבָּן׳ – צְרִיכִין פֶּתַח לְכָל אֶחָד וְאֶחָד: ח. ׳קוֹנָם יַיִן שֶׁאֵינִי טוֹעֵם, שֶׁהַיַּיִן רַע לַמֵּעַיִם׳ אָמְרוּ לוֹ: ׳וַהֲלֹא הַמִּישָׁן יָפֶה לַמֵּעַיִם׳ – הַתֹּר בַּמִּישָׁן. וְלֹא בַמִּישָׁן בִּלְבַד הַתֹּר – אֶלָּא בְּכָל הַיַּיִן. ׳קוֹנָם בָּצָל שֶׁאֵינִי טוֹעֵם, שֶׁהַבָּצָל רַע לַלֵּב׳. אָמְרוּ לוֹ: ׳הֲלֹא הַכְּפָרִי יָפֶה לַלֵּב׳ – הַתֹּר בַּכְּפָרִי. וְלֹא בַכְּפָרִי בִּלְבַד הַתֹּר – אֶלָּא בְּכָל הַבְּצָלִים. מַעֲשֶׂה הָיָה, וְהִתִּירוּ רַבִּי מֵאִיר בְּכָל הַבְּצָלִים: ט. פּוֹתְחִין לָאָדָם בִּכְבוֹד עַצְמוֹ וּבִכְבוֹד בָּנָיו. אוֹמְרִים לוֹ: ׳אִלּוּ הָיִיתָ יוֹדֵעַ שֶׁלְּמָחָר אוֹמְרִין עָלֶיךָ: ׳כָּךְ הִיא וֶסְתּוֹ שֶׁל פְּלוֹנִי, מְגָרֵשׁ אֶת נָשָׁיו׳, וְעַל בְּנוֹתֶיךָ יִהְיוּ אוֹמְרִין: ׳בְּנוֹת גְּרוּשׁוֹת הֵן, מָה רָאָתָה אִמָּן שֶׁל אֵלּוּ לְהִתְגָּרֵשׁ?׳. וְאָמַר: ׳אִלּוּ הָיִיתִי יוֹדֵעַ שֶׁכֵּן, לֹא הָיִיתִי נוֹדֵר׳ – הֲרֵי זֶה מֻתָּר: י. ׳קוֹנָם שֶׁאֵינִי נוֹשֵׂא אֶת פְּלוֹנִית כְּעוּרָה׳, וַהֲרֵי הִיא נָאָה. ׳שְׁחוֹרָה׳, וַהֲרֵי הִיא לְבָנָה. ׳קְצָרָה׳, וַהֲרֵי הִיא אֲרֻכָּה – מֻתָּר בָּהּ. לֹא מִפְּנֵי שֶׁהִיא כְּעוּרָה וְנַעֲשֵׂית נָאָה, שְׁחוֹרָה וְנַעֲשֵׂית לְבָנָה, קְצָרָה וְנַעֲשֵׂית אֲרֻכָּה, אֶלָּא שֶׁהַנֶּדֶר טָעוּת. וּמַעֲשֶׂה בְּאֶחָד שֶׁנָּדַר מִבַּת אֲחוֹתוֹ הֲנָיָה, וְהִכְנִיסוּהָ לְבֵית רַבִּי יִשְׁמָעֵאל וְיִפּוּהָ. אָמַר לוֹ רַבִּי יִשְׁמָעֵאל: ׳בְּנִי לָזוֹ נָדַרְתָּ?׳ אָמַר לוֹ: ׳לָאו׳ – וְהִתִּירוֹ רַבִּי יִשְׁמָעֵאל. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה בָּכָה רַבִּי יִשְׁמָעֵאל וְאָמַר: ׳בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל נָאוֹת הֵן, אֶלָּא שֶׁהָעֲנִיּוּת מְנַוְּלָתַן׳. וּכְשֶׁמֵּת רַבִּי יִשְׁמָעֵאל הָיוּ בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל נוֹשְׂאוֹת קִינָה וְאוֹמְרוֹת: ׳בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל רַבִּי יִשְׁמָעֵאל בְּכֶינָה. וְכֵן הוּא אוֹמֵר (שְׁמוּאֵל־ב א, כד) "בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל שָׁאוּל בְּכֶינָה":

מַסֶּכֶת נְדָרִים פֶּרֶק י

פֶּרֶק י. נַעֲרָה הַמְאֹרָסָה – אָבִיהָ וּבַעְלָהּ מְפֵרִין נִדְרֶיהָ. הֵפֵר הָאָב וְלֹא הֵפֵר

הַבַּעַל, הֵפֵר הַבַּעַל וְלֹא הֵפֵר הָאָב - אֵינוֹ מוּפָר, וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר שֶׁקִּיֵּם אֶחָד מֵהֶן: ב. מֵת הָאָב - לֹא נִתְרוֹקְנָה רְשׁוּת לַבַּעַל. מֵת הַבַּעַל - נִתְרוֹקְנָה רְשׁוּת לָאָב. בָּזֶה יָפֶה כֹּחַ הָאָב מִכֹּחַ הַבַּעַל. בְּדָבָר אַחֵר יָפֶה כֹּחַ הַבַּעַל מִכֹּחַ הָאָב, שֶׁהַבַּעַל מֵפֵר בִּבְגֵר, וְהָאָב אֵינוֹ מֵפֵר בִּבְגֵר: ג. נְדָרָה וְהִיא אֲרוּסָה, נִתְגָּרְשָׁה בּוֹ בַּיּוֹם, נִתְאָרְסָה בּוֹ בַּיּוֹם, אֲפִלּוּ לְמֵאָה, אֲבִיהָ וּבַעְלָהּ הָאַחֲרוֹן מְפֵרִין נְדָרֶיהָ. זֶה הַכְּלָל: כָּל שֶׁלֹּא יָצָאת לִרְשׁוּת עַצְמָהּ שָׁעָה אַחַת, אֲבִיהָ וּבַעְלָהּ הָאַחֲרוֹן מְפֵרִין נְדָרֶיהָ: ד. דֶּרֶךְ תַּלְמִידֵי חֲכָמִים, עַד שֶׁלֹּא הָיְתָה בְּתּוֹ יוֹצְאָה מֵאֶצְלוֹ, אוֹמֵר לָהּ: 'כָּל נְדָרִים שֶׁנָּדַרְתְּ בְּתוֹךְ בֵּיתִי - הֲרֵי הֵן מוּפָרִין'. וְכֵן הַבַּעַל, עַד שֶׁלֹּא תִּכָּנֵס לִרְשׁוּתוֹ אוֹמֵר לָהּ: 'כָּל נְדָרִים שֶׁנָּדַרְתְּ עַד שֶׁלֹּא תִּכָּנְסִי לִרְשׁוּתִי - הֲרֵי הֵן מוּפָרִין'. שֶׁמִּשֶּׁתִּכָּנֵס לִרְשׁוּתוֹ - אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר: ה. בּוֹגֶרֶת שֶׁשָּׁהֲתָה שְׁנֵים־עָשָׂר חֹדֶשׁ, וְאַלְמָנָה שְׁלֹשִׁים יוֹם, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: הוֹאִיל וּבַעְלָהּ חַיָּב בִּמְזוֹנוֹתֶיהָ - יָפֵר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֵין הַבַּעַל מֵפֵר - עַד שֶׁתִּכָּנֵס לִרְשׁוּתוֹ: ו. שׁוֹמֶרֶת יָבָם בֵּין לְיָבָם אֶחָד בֵּין לִשְׁנֵי יְבָמִין, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: יָפֵר. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: לְאֶחָד, אֲבָל לֹא לִשְׁנַיִם. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: לֹא לְאֶחָד, וְלֹא לִשְׁנַיִם. אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: מָה אִם אִשָּׁה שֶׁקָּנָה הוּא לְעַצְמוֹ - הֲרֵי הוּא מֵפֵר נְדָרֶיהָ. אִשָּׁה שֶׁהִקְנוּ לוֹ מִן הַשָּׁמַיִם - אֵינוֹ דִּין שֶׁיָּפֵר נְדָרֶיהָ?! אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא: לֹא, אִם אָמַרְתָּ בְּאִשָּׁה שֶׁקָּנָה הוּא לְעַצְמוֹ, שֶׁאֵין לַאֲחֵרִים בָּהּ רְשׁוּת, תֹּאמַר בְּאִשָּׁה שֶׁהִקְנוּ לוֹ מִן הַשָּׁמַיִם, שֶׁיֵּשׁ לַאֲחֵרִים בָּהּ רְשׁוּת? אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: 'עֲקִיבָא, דְּבָרֶיךָ בִּשְׁנֵי יְבָמִין, מָה אַתָּה מֵשִׁיב עַל יָבָם אֶחָד'. אָמַר לוֹ: 'אֵין הַיְבָמָה גְּמוּרָה לַיָּבָם כְּשֵׁם שֶׁהָאֲרוּסָה גְּמוּרָה לְאִישָׁהּ': ז. הָאוֹמֵר לְאִשְׁתּוֹ: 'כָּל הַנְּדָרִים שֶׁתִּדְּרִי מִכָּאן עַד שֶׁאָבוֹא מִמָּקוֹם פְּלוֹנִי, הֲרֵי הֵן קַיָּמִין' - לֹא אָמַר כְּלוּם. 'הֲרֵי הֵן מוּפָרִין' - רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: מוּפָר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֵינוֹ מוּפָר. אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: אִם הֵפֵר נְדָרִים שֶׁבָּאוּ לִכְלָל אִסּוּר - לֹא יָפֵר נְדָרִים שֶׁלֹּא בָּאוּ לִכְלָל אִסּוּר. אָמְרוּ לוֹ: הֲרֵי הוּא אוֹמֵר (בַּמִּדְבָּר ל, יד): "אִישָׁהּ יְקִימֶנּוּ וְאִישָׁהּ יְפֵרֶנּוּ" - אֶת שֶׁבָּא לִכְלָל 'הָקֵם' - בָּא לִכְלָל 'הָפֵר'. לֹא בָּא לִכְלָל 'הָקֵם' - לֹא בָּא לִכְלָל 'הָפֵר': ח. הַפָּרַת נְדָרִים כָּל הַיּוֹם. יֵשׁ בַּדָּבָר לְהָקֵל וּלְהַחְמִיר. כֵּיצַד? נְדָרָה בְּלֵילֵי שַׁבָּת - יָפֵר בְּלֵילֵי שַׁבָּת וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת עַד שֶׁתֶּחְשַׁךְ. נְדָרָה עִם חֲשֵׁכָה - מֵפֵר עַד שֶׁלֹּא תֶּחְשַׁךְ. שֶׁאִם חָשְׁכָה וְלֹא הֵפֵר - אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר:

מַסֶּכֶת נְדָרִים פֶּרֶק יא

פֶּרֶק יא. וְאֵלּוּ נְדָרִים שֶׁהוּא מֵפֵר: דְּבָרִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם עִנּוּי נֶפֶשׁ: 'אִם

אֶרְחַץ׳ וְ׳אִם לֹא אֶרְחַץ׳, ׳אִם אֶתְקַשֵּׁט׳ וְ׳אִם לֹא אֶתְקַשֵּׁט׳. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי: אֵין אֵלּוּ נְדָרֵי עִנּוּי נָפֶשׁ: ב. וְאֵלּוּ הֵם נִדְרֵי עִנּוּי נָפֶשׁ: אָמְרָה: ׳קוֹנָם פֵּרוֹת הָעוֹלָם עָלַי׳ – הֲרֵי זֶה יָכוֹל לְהָפֵר. ׳פֵּרוֹת מְדִינָה עָלַי׳ – יָבִיא לָהּ מִמְּדִינָה אַחֶרֶת. ׳פֵּרוֹת חִנְּנִי זֶה עָלַי׳ – אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר. וְאִם לֹא הָיְתָה פַּרְנָסָתוֹ אֶלָּא מִמֶּנּוּ – הֲרֵי זֶה יָפֵר, דִּבְרֵי רַבִּי יוֹסֵי: ג. ׳קוֹנָם שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לַבְּרִיּוֹת׳ – אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר, וְיכוֹלָה הִיא לֵהָנוֹת בַּלֶּקֶט וּבַשִּׁכְחָה וּבַפֵּאָה. ׳קוֹנָם כֹּהֲנִים וּלְוִיִּם נֶהֱנִים לִי׳ – יִטְּלוּ עַל כָּרְחוֹ. ׳כֹּהֲנִים אֵלּוּ וּלְוִיִּם אֵלּוּ נֶהֱנִים לִי׳ – יִטְּלוּ אֲחֵרִים: ד. ׳קוֹנָם שֶׁאֵינִי עוֹשָׂה עַל־פִּי אַבָּא וְעַל־פִּי אָבִיךְ וְעַל־פִּי אָחִי וְעַל־פִּי אָחִיךְ׳ – אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר. ׳שֶׁאֵינִי עוֹשָׂה עַל־פִּיךְ׳ – אֵינוֹ צָרִיךְ לְהָפֵר. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: יָפֵר, שֶׁמָּא תַּעְדִּיף עָלָיו יוֹתֵר מִן הָרָאוּי לוֹ. רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר: יָפֵר, שֶׁמָּא יִגָּרְשֶׁנָּה וּתְהֵא אֲסוּרָה עָלָיו: ה. נָדְרָה אִשְׁתּוֹ וְסָבוּר שֶׁנָּדְרָה בִּתּוֹ, נָדְרָה בִּתּוֹ וְסָבוּר שֶׁנָּדְרָה אִשְׁתּוֹ, נָדְרָה בַּנָּזִיר וְסָבוּר שֶׁנָּדְרָה בַּקָּרְבָּן, נָדְרָה בַּקָּרְבָּן וְסָבוּר שֶׁנָּדְרָה בַּנָּזִיר, נָדְרָה מִן הַתְּאֵנִים וְסָבוּר שֶׁנָּדְרָה מִן הָעֲנָבִים, נָדְרָה מִן הָעֲנָבִים וְסָבוּר שֶׁנָּדְרָה מִן הַתְּאֵנִים – הֲרֵי זֶה יַחֲזוֹר וְיָפֵר: ו. אָמְרָה: ׳קוֹנָם תְּאֵנִים וַעֲנָבִים אֵלּוּ שֶׁאֵינִי טוֹעֶמֶת׳, קַיָּם לַתְּאֵנִים – כֻּלּוֹ קַיָּם. הֵפֵר לַתְּאֵנִים – אֵינוֹ מוּפָר עַד שֶׁיָּפֵר אַף לָעֲנָבִים. אָמְרָה: ׳קוֹנָם תְּאֵנִים שֶׁאֵינִי טוֹעֶמֶת, וַעֲנָבִים שֶׁאֵינִי טוֹעֶמֶת׳ – הֲרֵי אֵלּוּ שְׁנֵי נְדָרִים: ז. ׳יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁיֵּשׁ נְדָרִים, אֲבָל אֵינִי יוֹדֵעַ שֶׁיֵּשׁ מְפֵרִין׳ – יָפֵר. ׳יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁיֵּשׁ מְפֵרִין, אֲבָל אֵינִי יוֹדֵעַ שֶׁזֶּה נֶדֶר׳ – רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: לֹא יָפֵר, וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: יָפֵר: ח. הַמֻּדָּר הֲנָאָה מֵחֲבֵרוֹ, וְהוּא רוֹצֶה לָתֵת לְבִתּוֹ מָעוֹת, אוֹמֵר לָהּ: ׳הֲרֵי הַמָּעוֹת הָאֵלּוּ נְתוּנִין לָךְ בְּמַתָּנָה, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְהֵא לְבַעְלִיךְ רְשׁוּת בָּהֶן, אֶלָּא מַה שֶּׁאַתְּ נוֹשֵׂאת וְנוֹתֶנֶת בְּפִיךְ׳: ט. ״וְנֶדֶר אַלְמָנָה וּגְרוּשָׁה יָקוּם עָלֶיהָ״ (בַּמִּדְבָּר ל, י). כֵּיצַד? אָמְרָה: ׳הֲרֵינִי נְזִירָה לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם׳ – אַף־עַל־פִּי שֶׁנִּשֵּׂאת בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם – אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר. נָדְרָה וְהִיא בִּרְשׁוּת הַבַּעַל – מֵפֵר לָהּ. כֵּיצַד? אָמְרָה: ׳הֲרֵינִי נְזִירָה לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם׳, אַף־עַל־פִּי שֶׁנִּתְאַלְמְנָה אוֹ נִתְגָּרְשָׁה בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים – הֲרֵי זֶה מוּפָר. נָדְרָה בּוֹ בַּיּוֹם, נִתְגָּרְשָׁה בּוֹ בַּיּוֹם, הֶחֱזִירָהּ בּוֹ בַּיּוֹם – אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר. זֶה הַכְּלָל: כָּל שֶׁיְּצָאת לִרְשׁוּת עַצְמָהּ שָׁעָה אַחַת – אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר: י. תֵּשַׁע נְעָרוֹת נִדְרֵיהֶן קַיָּמִין: בּוֹגֶרֶת וְהִיא יְתוֹמָה, נַעֲרָה וּבָגְרָה וְהִיא יְתוֹמָה, נַעֲרָה שֶׁלֹּא בָגְרָה וְהִיא יְתוֹמָה. בּוֹגֶרֶת וּמֵת אָבִיהָ, נַעֲרָה בּוֹגֶרֶת וּמֵת אָבִיהָ, נַעֲרָה שֶׁלֹּא בָגְרָה וּמֵת אָבִיהָ. נַעֲרָה שֶׁמֵּת אָבִיהָ וּמִשֶּׁמֵּת אָבִיהָ בָּגְרָה, בּוֹגֶרֶת וְאָבִיהָ

קַיָּם, נַעֲרָה בּוֹגֶרֶת וְאָבִיהָ קַיָּם. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אַף הַמַּשְׁיא בִּתּוֹ הַקְּטַנָּה וְנִתְאַלְמְנָה אוֹ נִתְגָּרְשָׁה וְחָזְרָה אֶצְלוֹ, וַעֲדַיִן הִיא נַעֲרָה: יא. ׳קוֹנָם שֶׁאֵינִי נֶהֱנֵית לְאַבָּא וּלְאָבִיךְ אִם עוֹשָׂה אֲנִי עַל־פִּיךְ׳, ׳שֶׁאֵינִי נֶהֱנֵית לְךָ אִם עוֹשָׂה אֲנִי עַל־פִּי אַבָּא וְעַל־פִּי אָבִיךְ׳ – הֲרֵי זֶה יָפֵר: יב. בָּרִאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִים: שָׁלֹשׁ נָשִׁים יוֹצְאוֹת וְנוֹטְלוֹת כְּתֻבָּה, הָאוֹמֶרֶת: ׳טְמֵאָה אֲנִי לָךְ׳, ׳שָׁמַיִם בֵּינִי לְבֵינָךְ׳, ׳נְטוּלָה אֲנִי מִן הַיְּהוּדִים׳. חָזְרוּ לוֹמַר: שֶׁלֹּא תְּהֵא אִשָּׁה נוֹתֶנֶת עֵינֶיהָ בְּאַחֵר וּמְקַלְקֶלֶת עַל בַּעְלָהּ, אֶלָּא הָאוֹמֶרֶת: ׳טְמֵאָה אֲנִי לָךְ׳ – תָּבִיא רְאָיָה לִדְבָרֶיהָ. ׳שָׁמַיִם בֵּינִי לְבֵינָךְ׳ – יַעֲשׂוּ דֶּרֶךְ בַּקָּשָׁה. ׳נְטוּלָה אֲנִי מִן הַיְּהוּדִים׳ – יָפֵר חֶלְקוֹ, וּתְהֵא מְשַׁמֶּשְׁתּוֹ, וּתְהֵא נְטוּלָה מִן הַיְּהוּדִים:

סְלִיק מַסֶּכֶת נְדָרִים

פְּנֵה אֵלַי וְחָנֵנִי וגו׳. הַאי קְרָא אִית לְאִסְתַּכְּלָא בֵּהּ, וְהָא אוֹקִימְנָא לֵיהּ בְּכַמָּה אֲתַר. אֲבָל בְּהַאי קְרָא מִלִּין סְתִימִין אִית בֵּהּ. פְּנֵה אֵלַי. וְכִי דָּוִד אָמַר פְּנֵה אֵלַי וְחָנֵנִי. אֶלָּא בְּגִין דַּרְגָּא דִּילֵיהּ דְּאִיהוּ אִתְעַטַּר בֵּהּ קָאָמַר. תְּנָה עֻזְּךָ לְעַבְדֶּךָ, תְּנָה עֻזְּךָ דָּא עז עֹלָה כִּדְכְתִיב (שמואל א ב) וְיִתֵּן עֹז לְמַלְכּוֹ. מָאן מַלְכּוֹ דָּא מֶלֶךְ סְתָם מַלְכָּא מְשִׁיחָא. אוֹף הָכָא לְעַבְדֶּךָ דָּא מַלְכָּא מְשִׁיחָא כִּדְאָמְרָן מֶלֶךְ סְתָם. וְהוֹשִׁיעָה לְבֶן אֲמָתֶךָ, וְכִי לָא הֲוָה בְּרֵיהּ דִּישַׁי אִיהוּ עַד דְּאִיהוּ אָמַר בְּשִׁמְאָ דְּאִמֵּיהּ וְלָא בְּשִׁמְאָ דַּאֲבוֹי. אֶלָּא הָא אוֹקִימְנָא דְּכַד יֵיתֵי בַּר נָשׁ לְקַבֵּל מִלָּה עִלָּאָה לְאִדְכָּרָא, בָּעֵי לְמֵהַךְ בְּמִלָּה דְּאִיהוּ וַדַּאי. וְעַל דָּא אַדְכַּר לְאִמֵּיהּ וְלָא לַאֲבוֹי. וְתוּ הָא תָּנִינָן (ד״א ל״ג דְּהָא) דְּדָא מֶלֶךְ כִּדְקָאָמְרָן. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן תָּא חֲזֵי מַה כְּתִיב.

וַיְהִי רִיב בֵּין רֹעֵי מִקְנֵה אַבְרָם, רב כְּתִיב חָסֵר יוד, דְּבָעָא לוֹט לְמֶהֱדַר לְפוּלְחָנָא נוּכְרָאָה דְּפַלְחֵי יָתְבֵי אַרְעָא, וְסוֹפֵיהּ דִּקְרָא אוֹכַח דִּכְתִיב וְהַכְּנַעֲנִי וְהַפְּרִיזִי אָז יוֹשֵׁב בָּאָרֶץ. וּמִנַּיִן דְּלוֹט אֲהַדַּר לְסַרְחָנֵיהּ לְפוּלְחָנָא נוּכְרָאָה, דִּכְתִיב וַיִּסַּע לוֹט מִקֶּדֶם. מַאי (לעיל עד ב) מִקֶּדֶם, מִקַּדְמוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם. כְּתִיב הָכָא וַיִּסַּע לוֹט מִקֶּדֶם וּכְתִיב וַיְהִי בְּנָסְעָם מִקֶּדֶם מַה לְּהַלָּן נְטִילוּ מִקַּדְמוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם אוֹף הָכָא כֵּן. כֵּיוָן דְּיָדַע אַבְרָהָם דְּלוֹט לְהָכֵי נָטֵי לְבֵּהּ. מִיָּד וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל לוֹט וגו׳ הִפָּרֶד נָא מֵעָלָי. לֵית אַנְתְּ כְּדַאי לְאִתְחַבְּרָא בַּהֲדָאי. כְּדֵין אִתְפְּרַשׁ אַבְרָהָם מִנֵּיהּ וְלָא בָּעָא לְמֵיהַךְ וּלְאִתְחַבְּרָא עִמֵּיהּ, דְּכָל מָאן דְּיִתְחַבַּר לְחַיָּיבָא סוֹפֵיהּ לְמֵיהַךְ אֲבַתְרֵיהּ וּלְאִתְעַנָּשׁ [דף פד ע״ב] בְּגִינֵיהּ. מִנַּיִן

מִיהוֹשָׁפָט דְּאִתְחַבַּר עִם אַחְאָב וְאִלְמָלֵא זְכוּ דַּאֲבָהָן אִתְעֲנַשׁ תַּמָּן דִּכְתִיב (ד"ה ב יח) וַיִּזְעַק יְהוֹשָׁפָט וּכְדֵין אִשְׁתְּזִיב דִּכְתִיב וַיְסִיתֵם אֱלֹהִים מִמֶּנּוּ. וְעַל דָּא לָא בָּעָא אַבְרָם לְמֵיהַךְ בַּהֲדֵיהּ דְּלוֹט. וְעִם כָּל דָּא לָא בָּעָא לוֹט לְמֶהֱדַר מִסּוּרְחָנֵיהּ אֶלָּא וַיִּבְחַר לוֹ לוֹט אֶת כָּל כִּכַּר הַיַּרְדֵּן. וַיִּסַּע לוֹט מִקֶּדֶם אִתְנַטִּיל מִן קַדְמָאָה דְּעָלְמָא וְלָא בָּעָא לְאִתְדַּבְּקָא בִּמְהֵימְנוּתָא שְׁלִימְתָא כְּאַבְרָהָם: אַבְרָם יָשַׁב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן. לְאִתְדַּבְּקָא בְּאַתְרָא דִּמְהֵימְנוּתָא וּלְמִנְדַּע חָכְמְתָא לְאִתְדַּבְּקָא בְּמָארֵיהּ. וְלוֹט יָשַׁב בְּעָרֵי הַכִּכָּר וַיֶּאֱהַל עַד סְדוֹם. עִם אִנּוּן חַיָּיבִין דְּעָלְמָא דִּנְפָקוּ מִגּוֹ מְהֵימְנוּתָא דִּכְתִיב וְאַנְשֵׁי סְדוֹם רָעִים וְחַטָּאִים לַיי׳ מְאֹד. כָּל חַד אִתְפָּרַשׁ לְאַרְחֵיהּ כְּדְקָא יָאוֹת. בְּגִין כָּךְ זַכָּאִין אִנּוּן חַבְרַיָּיא דְּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוֹרַיְתָא יְמָמָא וְלֵילְיָא, וְחַבְרוּתָא דִּלְהוֹן בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וַעֲלַיְיהוּ כְּתִיב (דברים ד) וְאַתֶּם הַדְּבֵקִים בַּיי׳ אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כֻּלְּכֶם הַיּוֹם:

וַיי׳ אָמַר אֶל אַבְרָם אַחֲרֵי הִפָּרֶד לוֹט מֵעִמּוֹ וגו׳. רַבִּי אַבָּא פְּתַח (יונה א) וַיָּקָם יוֹנָה לִבְרוֹחַ תַּרְשִׁישָׁה מִלִּפְנֵי יי׳ וגו׳. וַוי לְמָאן דְּאִסְתַּתַּר מִקַּמֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִּכְתִיב בֵּיהּ (ירמיה כג) הֲלֹא אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ אֲנִי מָלֵא נְאֻם יי׳ וְהוּא אָתֵי לְמֵעֲרַק מִקַּמֵּיהּ. אֶלָּא כְּתִיב (שיר ב) יוֹנָתִי בְּחַגְוֵי הַסֶּלַע בְּסֵתֶר הַמַּדְרֵגָה. יוֹנָתִי דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. בְּחַגְוֵי הַסֶּלַע דָּא יְרוּשָׁלֵם דְּאִיהִי סָלְקָא עַל כָּל עָלְמָא. מַה סֶּלַע אִיהִי עִלָּאָה וְתַקִּיפָא עַל כֻּלָּא אוֹף יְרוּשָׁלֵם אִיהִי עִלָּאָה וְתַקִּיפָא עַל כֻּלָּא. בְּסֵתֶר הַמַּדְרֵגָה דָּא (בֵּית הַמִּקְדָּשׁ) אֲתַר דְּאִקְרֵי בֵּית קֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים לְבָּא דְּכָל עָלְמָא. וּבְגִין

כָּךְ כְּתִיב בְּסֵתֶר הַמַּדְרֵגָה בְּגִין דְּתַמָּן חֲוֹת שְׁכִינְתָּא מִסְתַּתְּרָא כְּאִתְתָּא דְּאִיהִי צְנוּעָה לְבַעֲלָהּ וְלָא נָפְקָא מִבֵּיתָא לְבַר. כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (תהלים קכח) אֶשְׁתְּךָ כְּגֶפֶן פּוֹרִיָּה בְּיַרְכְּתֵי בֵיתֶךָ וגו'. כָּךְ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לָא שָׁרְיָא לְבַר מֵאַתְרָהָא בְּסִתְיָרוּ דְּדַרְגָּא אֶלָּא בְּזִמְנָא דְּגָלוּתָא דְּאִיהִי בְּגוֹ גָּלוּתָא, וּבְגִין דְּאִיהִי בְּגָלוּתָא, שְׁאָר עַמִּין אִית לוֹן טִיבוּ וְשַׁלְוָה יַתִּיר. תָּא חֲזֵי בְּזִמְנָא דְּיִשְׂרָאֵל שַׁרְיָין עַל אַרְעָא קַדִּישָׁא כְּלָא הַוָּה מִתְתַּקֵּן כְּדְקָא יָאוֹת, וְכָרְסְיָיא שְׁלִים עֲלַיְיהוּ, וְעַבְדֵי פּוּלְחָנָא וּבָקַע אֲוִירִין דְּעָלְמָא וְסָלִיק הַהוּא פּוּלְחָנָא לְעֵילָּא לְאַתְרֵיהּ, בְּגִין דְּאַרְעָא לָא אִתְתַּקַּנַת לְפוּלְחָנָא אֶלָּא לְיִשְׂרָאֵל בִּלְחוֹדַיְיהוּ. וּבְגִין כָּךְ שְׁאָר עַמִּין עוֹבְדֵי עכו"ם הַוּוֹ מִתְרַחֲקֵי דְּלָא הַוּוֹ שַׁלְטִין בָּהּ כְּדְהַשְׁתָּא בְּגִין דְּלָא אִתְזְנוּ אֶלָּא מִתַּמְצִית. וְאִי תֵּימָא הָא חֲמִינָן כַּמָּה מַלְכִין הַוּוֹ דְּשַׁלִּיטִין בְּזִמְנָא דְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ קַיָּים עַל עָלְמָא. תָּא חֲזֵי בְּבֵית רִאשׁוֹן עַד לָא סְאִיבוּ יִשְׂרָאֵל אַרְעָא, לָא הַוּוֹ שַׁלְטִין שְׁאָר עַמִּין עוֹבְדֵי עכו"ם אֶלָּא אִתְזְנוּ מִתַּמְצִית וּבָהּ הַוּוֹ שַׁלְטִין וְלָאו כָּל כָּךְ. כֵּיוָן דְּחָבוּ יִשְׂרָאֵל וְסָאִיבוּ אַרְעָא כְּדֵין כְּבִיכוֹל דָּחוּ לָהּ לִשְׁכִינְתָּא מֵאַתְרָהּ וְאִתְקָרְבַת לְדוּכְתָּא אָחֳרָא, וּכְדֵין שַׁלְטִין שְׁאָר עַמִּין וְאִתְיְיהֵיב לוֹן רְשׁוּ לְשַׁלְטָאָה. תָּא חֲזֵי אַרְעָא דְּיִשְׂרָאֵל לָא שַׁלִּיט עֲלָהּ מִמַּנָּא אָחֳרָא בַּר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בִּלְחוֹדוֹי. וּבְשַׁעְתָּא דְּחָאבוּ יִשְׂרָאֵל וַהֲווֹ מְקַטְרִין לְטַעֲוֹן אָחֳרָנִין בְּגוֹ אַרְעָא, כְּבִיכוֹל אַדְחְיָיא שְׁכִינְתָּא מֵאַתְרָהּ וּמְשָׁכֵי וּמְקַטְרֵי לְאִתְקַשְׁרָא טַעֲוֹן אָחֳרָן גּוֹ שְׁכִינְתָּא, וּכְדֵין אִתְיְיהֵיב לוֹן שָׁלְטָנוּתָא, בְּגִין דְּקִטֹּרֶת קְטָרָא הוּא לְאִתְקַטָּרָא. וּכְדֵין שָׁלְטוּ שְׁאָר עַמִּין, וּבָטְלוּ נְבִיאִים, וְכָל אִנּוּן דַּרְגִּין עִלָּאִין

לָא שָׁלְטוּ בְּאַרְעָא. וְלָא אַעֲדִיו שָׁלְטָנוּתָא דִּשְׁאָר עַמִּין בְּגִין דְּאִנּוּן מָשְׁכוּ לִשְׁכִינְתָּא לְגַבַּייהוּ. וְעַל דָּא בְּבֵית שֵׁנִי הָא שׁוּלְטָנוּתָא מִשְׁאָר עַמִּין לָא אַעֲדִיו וְכָל שְׁכֵן בְּגָלוּתָא דִּשְׁכִינְתָּא בִּשְׁאָר עַמִּין אֲתַר דִּשְׁאָר מְמַנָּן שָׁלְטִין וּבְגִין כָּךְ כֻּלְּהוּ יַנְקִין מִן שְׁכִינְתָּא דְּאִתְקְרִיבַת גַּבַּיְיהוּ, וְעַל [דף פה ע"א] דָּא בְּזִמְנָא דְּיִשְׂרָאֵל הֲווֹ שָׁרָאן עַל אַרְעָא וּפָלְחֵי פּוּלְחָנָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, שְׁכִינְתָּא הֲוַת צְנוּעָה בֵּינַיְיהוּ וְלָא נָפְקַת מִגּוֹ בֵּיתָא לְבַר בְּאִתְגַּלְיָיא. וּבְגִין כָּךְ כָּל אִנּוּן נְבִיאִים דַּהֲווֹ בְּהַהוּא זִמְנָא לָא נָטְלוּ נְבוּאָה אֶלָּא בְּאַתְרָהּ כְּדְקָאֲמָרַן. וּבְגִין כָּךְ יוֹנָה הֲוָה עָרַק לְבַר מֵאַרְעָא קַדִּישָׁא, דְּלָא יִתְגְּלֵי עֲלֵיהּ נְבוּאָה וְלָא יְהַךְ בִּשְׁלִיחוּתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְאִי תֵּימָא הָא חָמִינָן דְּאִתְגַּלְיָיא שְׁכִינְתָּא בְּבָבֶל דְּאִיהוּ לְבַר. הָא אוֹקִימְנָא דִּכְתִיב (יחזקאל א) הָיֹה הָיָה, דַּהֲוָה מַה דְּלָא הֲוָה מִן קַדְמַת דְּנָא מִיּוֹמָא דְּאִתְבְּנֵי בֵּי מַקְדְּשָׁא, וְהַהִיא נְבוּאָה לְשַׁעֲתָא הֲוַת וּכְתִיב עַל נְהַר כְּבָר, נָהָר דְּכְבָר הֲוָה מִיּוֹמָא דְּאִתְבְּרִי עָלְמָא, וּשְׁכִינְתָּא אִתְגַּלְיָיא תָּדִיר עֲלֵיהּ דִּכְתִיב (בראשית ב) וְנָהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגָּן וּמִשָּׁם יִפָּרֵד וגו'. (שם הָאֶחָד וגו') וְדָא אִיהוּ חַד מִנַּיְיהוּ. וְתַמָּן אִתְגַּלְיָיא שְׁכִינְתָּא לְפוּם שַׁעֲתָא דְּאִצְטְרִיכוּ לָהּ יִשְׂרָאֵל לְפוּם צַעֲרַייהוּ. אֲבָל בִּזְמָנָא אָחֳרָא לָא אִתְגַּלְיָיא. וּבְגִין כָּךְ יוֹנָה בְּגִין דְּלָא תִּשְׁרֵי עֲלוֹי שְׁכִינְתָּא וְלָא תִּתְגְּלֵי עֲלֵיהּ, אֲזַל מֵאַרְעָא קַדִּישָׁא וַעֲרַק. הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (יונה א) מִלִּפְנֵי יי'. וּכְתִיב כִּי יָדְעוּ הָאֲנָשִׁים כִּי מִלִּפְנֵי יי' הוּא בוֹרֵחַ. תָּא חֲזֵי כַּמָּה דִּשְׁכִינְתָּא לָא אִתְגַּלְיָא אֶלָּא בְּאַתְרָא דְּאִתְחֲזֵי לָהּ, אוֹף הָכִי לָא אִתְחֲזֵי וְלָא אִתְגַּלְיָא אֶלָּא בִּבְנֵי נָשׁ דְּאִתְחֲזֵי לָהּ. דְּהָא מִן יוֹמָא דְּסָלֵיק עַל רְעוּתֵיהּ דְּלוֹט

לְאִתְהַפְּכָא בְּסַרְחָנִיָּה, אִסְתַּלַּקַת רוּחָא קַדִּישָׁא מֵאַבְרָהָם. וְכַד אִסְתַּלַּק לוֹט מִנֵּיהּ, מִיָּד שָׁרָא רוּחַ קוּדְשָׁא בְּדוּכְתֵּיהּ הַדָּא הוּא דִכְתִיב וַיי׳ אָמַר אֶל אַבְרָם אַחֲרֵי הִפָּרֶד לוֹט מֵעִמּוֹ וגו׳. תָּא חֲזֵי כֵּיוָן דְּחָמָא אַבְרָהָם דְּלוֹט הֲוָה תָּב לְסַרְחָנִיָּה הֲוָה דָּחִיל אַבְרָהָם אֲמַר דִּילְמָא ח״ו בְּגִין חַבְרוּתָא דְּדָא אֲבִידְנָא בְּגִינֵיהּ חוּלָקָא קַדִּישָׁא דְּאַעֲטַר לִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. כֵּיוָן דְּאִתְפְּרַשׁ מִנֵּיהּ אֲמַר לָהּ שָׂא נָא עֵינֶיךָ וּרְאֵה מִן הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה שָׁם. מַאי מִן הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה שָׁם דְּאִתְדַּבְּקַת בֵּהּ בְּקַדְמֵיתָא וְאִתְעַטָּרַת בְּהֵימְנוּתָא שְׁלֵימְתָא. צָפוֹנָה וָנֶגְבָּה וָקֵדְמָה וְיָמָּה. אִלֵּין אִנּוּן מַסָּעָיו דַּהֲווֹ בְּקַדְמֵיתָא דִכְתִיב וַיֵּלֶךְ לְמַסָּעָיו. וּכְתִיב הָלוֹךְ וְנָסוֹעַ הַנֶּגְבָּה. אִלֵּין דַּרְגִּין עִלָּאִין דְּאִתְעַטַּר בִּמְהֵימְנוּתָא שְׁלֵימְתָא בְּקַדְמֵיתָא. וּכְדֵין אִתְבַּשַּׂר דְּלָא יַעֲדֵי מִנֵּיהּ וּמִן בְּנוֹי לְעָלְמִין דִּכְתִיב כִּי אֶת כָּל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה רוֹאֶה. מַאי אֲשֶׁר אַתָּה רוֹאֶה. דָּא דַּרְגָּא קַדְמָאָה דְּאִתְגַּלְיָא לֵיהּ כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר לַיי׳ הַנִּרְאָה אֵלָיו. וּבְגִין כָּךְ אֲשֶׁר אַתָּה רוֹאֶה בְּגִין דְּדַרְגָּא דָּא קַדְמָאָה אִתְכְּלִיל מִכֻּלְּהוֹ דַּרְגִּין וְכֻלְּהוֹ אִתְחֲזוֹן בֵּהּ, וּבְגִין כָּךְ כִּי אֶת כָּל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה רוֹאֶה וגו׳. רַבִּי אֶלְעָזָר אִעַרָא בְּבֵי אוּשְׁפִּיזָא בְּלוּד, וַהֲוָה עִמֵּיהּ רַבִּי חִזְקִיָּה. קָם בְּלֵילְיָא לְמִלְעֵי בְּאוֹרַיְתָא, קָם רַבִּי חִזְקִיָּה גַּבֵּיהּ. אֲמַר לָהּ רַבִּי אֶלְעָזָר בְּקִיסְטָרָא דְּקוּסְטָא חַבְרַייָא שְׁכִיחֵי. פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וַאֲמַר (שיר ב) כְּתַפּוּחַ בַּעֲצֵי הַיַּעַר וגו׳. כְּתַפּוּחַ, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּאִיהוּ חָמִיד וּמִתְעַטַּר בִּגְוָונוֹי מִכָּל שְׁאָר אִילָנִין דְּלָא אִית דְּדָמֵי לֵיהּ. רָשִׁים אִיהוּ מִכֹּלָּא, רָשִׁים הוּא דְּלֵית אָחֳרָא כַּוָּותֵיהּ. בְּגִינֵי כָּךְ בְּצִלּוֹ חִמַּדְתִּי.

בְּצִלּוֹ וְלָא בְּצִלָּא אָחֳרָא. בְּצִלּוֹ וְלָא בְּצִלָּא דִּשְׁאָר מְמַנָּן. חֲמַדְתִּי, אֵימָתַי, מִן יוֹמָא דַּהֲוָה אַבְרָהָם בְּעָלְמָא דְּאִיהוּ חֲמִיד וְרָחִים לֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאַהֲבָה כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר (ישעיה מא) אַבְרָהָם אוֹהֲבִי. וּפְרִיוֹ מָתוֹק לְחִכִּי, דָּא הוּא יִצְחָק דְּאִיהוּ אִיבָּא קַדִּישָׁא. דָּבָר אַחֵר בְּצִלּוֹ חֲמַדְתִּי וְיָשַׁבְתִּי, דָּא יַעֲקֹב. וּפְרִיוֹ מָתוֹק לְחִכִּי, דָּא יוֹסֵף הַצַּדִּיק דַּעֲבַד פֵּירִין קַדִּישִׁין בְּעָלְמָא. וְעַל דָּא כְּתִיב (בראשית לז) אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף. דְּכָל אִנּוּן תּוֹלְדוֹת דְּיַעֲקֹב (יוֹסֵף דְּאִיהוּ דַּעֲבִיד תּוֹלְדוֹת) [נ"א בְּיוֹסֵף הַצַּדִּיק קַיְימִי, דַּעֲבִיד תּוֹלְדוֹת כְּעִין כֻּלְּהוֹ) (ד"א לי"ג שְׁבָטִים), וּבְגִין כָּךְ אִקְרוֹן יִשְׂרָאֵל עַל שְׁמָא דְּאֶפְרַיִם דִּכְתִיב (ירמיה לא) הֲבֵן יַקִּיר לִי אֶפְרַיִם וגו'. דָּבָר אַחֵר כְּתַפּוּחַ בַּעֲצֵי הַיַּעַר. דָּא אַבְרָהָם. דְּדָמֵי לֵיהּ לְתַפּוּחַ דְּסָלִיק רֵיחִין [דף פה ע"ב] וְאִתְרְשִׁים בְּמְהֵימְנוּתָא שְׁלִימְתָא עַל כָּל בְּנֵי דָּרֵיהּ, וְאִתְרְשִׁים חַד לְעֵילָא, וְאִתְרְשִׁים חַד לְתַתָּא דִּכְתִיב אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם. מַאי טַעְמָא הֲוָה אֶחָד. דְּלָא הֲוָה אָחֳרָא בְּעָלְמָא דִּי סָלִיק לִמְהֵימְנוּתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בַּר אִיהוּ. אָמַר לָהּ רַבִּי חִזְקִיָּה וְהָא כְּתִיב וְאֶת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בְחָרָן. אָמַר לָהּ עַד כְּעַן אִנּוּן לָא הֲווֹ בְּדַרְגִּין עִלָּאִין דְּאִתְעַטַּר בְּהוֹ אַבְרָהָם. לְבָתַר אָמַר לָהּ תּוּ שְׁמַעְנָא דְּלָא אִקְרֵי אַבְרָהָם אֶחָד עַד דְּאִסְתַּלַּק בְּיִצְחָק וְיַעֲקֹב. כֵּיוָן דְּאִסְתַּלַּק בְּיִצְחָק וְיַעֲקֹב וַהֲווֹ כֻּלְּהוֹ תִּלְתְּהוֹן אַבְהָן דְּעָלְמָא כְּדֵין אִקְרֵי אַבְרָהָם אֶחָד. וּכְדֵין הוּא תַּפּוּחַ בְּעָלְמָא רְשִׁים מִכָּל בְּנֵי עָלְמָא. אָמַר לֵיהּ שַׁפִּיר קָא אָמַרְתְּ. דָּבָר אַחֵר כְּתַפּוּחַ בַּעֲצֵי הַיַּעַר דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. כֵּן דּוֹדִי דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. בְּצִלּוֹ דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. חֲמַדְתִּי וְיָשַׁבְתִּי,

בְּיוֹמָא דְאִתְגְּלֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל טוּרָא דְסִינַי וְקַבִּילוּ יִשְׂרָאֵל אוֹרַיְתָא וַאֲמָרוּ (שמות כד) נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע. וּפְרִיוֹ מָתוֹק לְחִכִּי. אִלֵּין מִלִּין דְּאוֹרַיְתָא דִּכְתִיב בְּהוֹ (תהלים יט) וּמְתוּקִים מִדְּבַשׁ וְנוֹפֶת צוּפִים. דָּבָר אַחֵר וּפְרִיוֹ מָתוֹק לְחִכִּי, אִלֵּין נְשְׁמָתְהוֹן דְּצַדִּיקַיָּא דְּכֻלְּהוֹ אִיבָּא דְּעוֹבָדוֹי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְקַיְימֵי עִמֵּיהּ לְעֵילָּא. תָּא חֲזֵי כָּל נִשְׁמָתִין דְּעָלְמָא דְּאָנוּן אִיבָּא דְּעוֹבָדוֹי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כֻּלְּהוֹ חַד בְּרָזָא חַד, וְכַד נָחֲתִי לְעָלְמָא כֻּלְּהוֹ מִתְפָּרְשִׁין בְּגַוְונִין דְּכַר וְנוּקְבָא, וְאָנוּן דְּכַר וְנוּקְבָא מְחֻבָּרִין כַּחֲדָא. וְתָא חֲזֵי תֵּיאוּבְתָּא דְּנוּקְבָא לְגַבֵּי דְּכוּרָא עָבֵד נְפָשׁ. וּרְעוּתָא דְּתֵיאוּבְתָּא דְּדְכוּרָא לְגַבֵּי נוּקְבָא וְאִתְדַּבְּקוּתָא דִּילֵיהּ בָּהּ, אַפִּיק נְפָשׁ וְכָלִיל תֵּיאוּבְתָּא (נ"א תיאובתיה) דְּנוּקְבָא וְנָטִיל לָהּ. וְאִתְכְּלִיל תֵּיאוּבְתָּא תַּתָּאָה בְּתֵיאוּבְתָּא דִּלְעֵילָּא וְאִתְעֲבִידוּ רְעוּתָא חָדָא בְּלָא פְּרוּדָא. וּכְדֵי (נָטִיל) כָּלִיל כְּלָא נוּקְבָא וְאִתְעַבְּרַת מִן דְּכוּרָא וְתֵיאוּבְתִּין דְּתַרְוַוייהוּ מִתְדַּבְּקָן כַּחֲדָא, וְעַל דָּא כְּלָא כָּלִיל דָּא בְּדָא. וְכַד נְשְׁמָתִין נָפְקִין דְּכַר וְנוּקְבָא כַּחֲדָא נָפְקִין. לְבָתַר כֵּיוָן דְּנָחֲתִי מִתְפָּרְשָׁן דָּא לְסִטְרָא דָּא וְדָא לְסִטְרָא דָּא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְזַוֵּוג לוֹן לְבָתַר. וְלָא אִתְיְיהִיב זִוּוּגָא לְאַחֲרָא אֶלָּא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בִּלְחוֹדוֹי, דְּאִיהוּ יָדַע זִוּוּגָא דִּלְהוֹן לְחַבְּרָא לוֹן כְּדְקָא יָאוֹת. זַכָּאָה הוּא בַּר נָשׁ דְּזָכֵי בְּעוֹבָדוֹי וְאָזֵיל בְּאוֹרַח קְשׁוֹט בְּגִין דְּאִתְחַבַּר נַפְשׁ בְּנַפְשׁ כְּמָה דַּהֲוָה מֵעִיקָּרָא, דְּהָא אִי זָכֵי בְּעוֹבָדוֹי דָּא הוּא בַּר נָשׁ שְׁלִים כְּדְקָא יָאוֹת. וּבְגִין כָּךְ כְּתִיב וּפְרִיוֹ מָתוֹק לְחִכִּי. דְּהוּא בְּתִקּוּנָא מְבָרַךְ לְאִתְבָּרְכָא מִנֵּיהּ עָלְמָא, בְּגִין דְּכֻלָּא בְּעוֹבָדִין דְּבַר נָשׁ תַּלְיָא אִי זָכֵי אִי לָא זָכֵי. אָמַר רַבִּי

חִזְקִיָּה הָכֵי שְׁמַעְנָא דִּכְתִיב (הושע יד) מִמֶּנִּי פִּרְיֵךְ נִמְצָא. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲמַר לָהּ לְכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל מִמֶּנִּי וַדַּאי פִּרְיֵךְ נִמְצָא. פֵּרְיֵי נִמְצָא לָא כְתִיב אֶלָּא פִּרְיֵךְ. הַהוּא תֵּיאוּבְתָּא דְּנוּקְבָא דַּעֲבִיד נְפָשׁ וְאִתְכְּלִיל בְּתוֹקְפָא דִּדְכוּרָא וְאִתְכְּלִיל נְפָשׁ בְּנְפָשׁ וְאִתְעֲבִידוּ חַד כְּלִיל דָּא בְּדָא כְּדְאַמְרָן. לְבָתַר אִשְׁתַּכְּחוּ תַּרְוַוייהוּ בְּעָלְמָא, וַדַּאי בְּחֵילָא דִּדְכוּרָא אִשְׁתְּכַח אִיבָּא דְּנוּקְבָא. דְּבָר אַחֵר בְּתֵיאוּבְתָּא דְּנוּקְבָא אִשְׁתְּכַח אִיבָּא דִּדְכוּרָא. דְּאִי לָאו תֵּיאוּבְתָּא דְּנוּקְבָא לְגַבֵּי דִּכוּרָא לָא אִתְעֲבִידוּ פֵּירִין לְעָלְמִין הַדָּא הוּא דִּכְתִיב מִמֶּנִּי פִּרְיֵךְ נִמְצָא:

וַיְהִי בִּימֵי אַמְרָפֶל מֶלֶךְ שִׁנְעָר וגו׳. רַבִּי יוֹסֵי פָּתַח (ישעיה מא) מִי הֵעִיר מִמִּזְרָח צֶדֶק יִקְרָאֵהוּ לְרַגְלוֹ וגו׳. הַאי קְרָא אוֹקְמוּהָ חַבְרַיָּיא. אֲבָל הַאי קְרָא בִּרְזָא דְּחָכְמְתָא אִיהוּ. דְּהָא תָּנִינָן שִׁבְעָה רְקִיעִין עֲבַד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵילָּא, וְכֻלְּהוּ לְאִשְׁתְּמוֹדָע יְקָרָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכֻלְּהוּ קַיְימִין לְאוֹדָעָא רָזָא דִּמְהֵימְנוּתָא עִלָּאָה. תָּא חֲזֵי אִית רְקִיעָא עִלָּאָה סְתִים לְעֵילָּא מִנַּיְהוּ דְּאִנּוּן שִׁבְעָה, וְדָא הוּא רְקִיעָא דְּדַבָּר לוּן וְנָהִיר לוּן לְכֻלְּהוּ, וְדָא לָא אִתְיְדַע, וְקַיְימָא בִּשְׁאֵלְתָּא דְּלָא יְדִיעָא, בְּגִין דְּאִיהוּ סְתִים וְעָמִיק, וְכֹלָּא תְּוָוהִין עֲלֵיהּ, וּבְגִין כָּךְ אִקְרֵי מ״י, כְּמָה דְּאוֹקְמוּהָ דִּכְתִיב (איוב לח) מִבֶּטֶן מִי יָצָא הַקֶּרַח וְאִתְּמַר, וְהַאי הוּא רְקִיעָא עִלָּאָה [דף פו ע״א] דְּקַיְימָא עַל כָּל אִנּוּן שִׁבְעָה. וְאִית לְתַתָּא רְקִיעָא דְּאִיהוּ תַּתָּאָה מִכֻּלְּהוּ וְלָא נָהִיר, וּבְגִין דְּאִיהוּ תַּתָּאָה דְּלָא נָהִיר, הַהוּא רְקִיעָא דַּעֲלַיְיהוּ אִתְחַבַּר בֵּהּ, וְאִלֵּין תְּרֵין אַתְוָון כְּלִיל לוּן בְּגַוֵּיהּ וְאִקְרֵי יָם, דְּהַהוּא

רְקִיעָא עִלָּאָה דְּאִקְרֵי מ״י. בְּגִין דְּכָל אִנּוּן רְקִיעִין אָחֳרָנִין אִתְעֲבִידוּ נַחֲלִין וְעָאלִין לְגַבֵּהּ, וּכְדֵין אִיהוּ יַם עִלָּאָה וַעֲבַד אִיבִּין וְנוּנִין לְזַנְיֵיהוּ, וְעַל דָּא אֲמַר דָּוִד (תהלים קד) זֶה הַיָּם גָּדוֹל וּרְחַב יָדַיִם שָׁם רֶמֶשׂ וְאֵין מִסְפָּר חַיּוֹת קְטַנּוֹת עִם גְּדוֹלוֹת. וְעַל דָּא כְּתִיב (ישעיה מא) מִי הֵעִיר מִמִּזְרָח צֶדֶק יִקְרָאֵהוּ לְרַגְלוֹ. מִי הֵעִיר מִמִּזְרָח. דָּא אַבְרָהָם. צֶדֶק יִקְרָאֵהוּ לְרַגְלוֹ. (נ״א דָּא שָׂרָה, ד״א צֶדֶק יִקְרָאֵהוּ לְרַגְלוֹ וגו׳) דָּא הוּא רְקִיעָא תַּתָּאָה דְּכָלְהוֹ רְקִיעִין דְּאִתְעֲבִיד יָם. יִתֵּן לְפָנָיו גּוֹיִם. מַאן הַאי, הוּא רְקִיעָא תַּתָּאָה דַּאֲמָרַן דַּעֲבִיד נוּקְמִין וְאַפִּיל שָׁנְאִין. וּבְהַאי אִשְׁתַּבַּח דָּוִד וַאֲמַר (תהלים יח) וְאֹיְבַי נָתַתָּה לִּי עֹרֶף וּמְשַׂנְאַי אַצְמִיתֵם. (ישעיה מא) יִתֵּן לְפָנָיו גּוֹיִם. אִלֵּין אִנּוּן עַמִּין דַּהֲוָה רָדֵיף עֲלֵיהוֹן אַבְרָהָם וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הֲוָה קָטִיל לוֹן. (ומלכים ירד. (מאי יָרַד אֶלָּא) אִלֵּין מַלְכִים דְּמַמָּנָן לְעֵילָּא עַלַּיְיהוּ. יִתֵּן לְפָנָיו גּוֹיִם, אִלֵּין עַמִּין דְּלְתַתָּא) וּמְלָכִים יָרֵד אִלֵּין מִמַּנָּן רַבְרְבָן דִּלְעֵילָּא. דְּכַד עָבֵיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִּינָא בְּעָלְמָא (ד״א בְּעַמָּא) בְּכֻלָּא עָבֵיד דִּינָא בְּעֵילָּא וְתַתָּא. יִרְדְּפֵם יַעֲבוֹר שָׁלוֹם אֹרַח בְּרַגְלָיו לֹא יָבוֹא. יִרְדְּפֵם דָּא אַבְרָהָם. דְּאַבְרָהָם הֲוָה רָדֵיף לוֹן, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הֲוָה עָבַר קַמֵּיהּ וְקָטִיל לוֹן. דִּכְתִיב יַעֲבוֹר שָׁלוֹם דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּאִקְרֵי שָׁלוֹם. אֹרַח בְּרַגְלָיו לֹא יָבוֹא. וְכִי סַלְקָא דַּעְתָּךְ דַּהֲוָה אַבְרָהָם אָזֵיל בְּגוֹ עֲנָנֵי אוֹ בְּגוֹ סוּסְוָון וּרְתִיכִין. אֶלָּא אֹרַח בְּרַגְלָיו לֹא יָבוֹא, דְּלָא הֲוָה אָזֵיל קַמֵּיהּ דְּאַבְרָהָם לָא מַלְאָכָא וְלָא שְׁלִיחָא אֶלָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בִּלְחוֹדוֹי דִּכְתִיב אֹרַח בְּרַגְלָיו. מָאן רַגְלָיו אִלֵּין מַלְאָכִין דְּאִנּוּן תְּחוֹתוֹי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר

(זכריה יד) וְעָמְדוּ רַגְלָיו בַּיּוֹם הַהוּא וגו׳. דָּבָר אַחֵר מִי הֵעִיר מִמִּזְרָח. תָּא חֲזֵי בְּשַׁעֲתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִתְעַר עָלְמָא לְאַיְיתָאָה לְאַבְרָהָם וּלְקָרְבָא לֵיהּ לְגַבֵּיהּ, הַאי אִתְעֲרוּתָא בְּגִין דְּזַמִּין יַעֲקֹב לְמֵיפַק מִנֵּיהּ וּלְקַיְימָא תְּרֵיסַר שִׁבְטִין כֻּלְּהוּ זַכָּאִין קַמֵּיהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. צַדִּיק יְקָרָאֵהוּ לְרַגְלוֹ. דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הֲוָה קָרֵי לֵיהּ תָּדִיר מִן יוֹמָא דְּאִתְבְּרֵי עָלְמָא כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר (ישעיה מא) קוֹרֵא הַדּוֹרוֹת מֵרֹאשׁ, וּבְגִין כָּךְ צַדִּיק יְקָרָאֵהוּ וַדַּאי. לְרַגְלוֹ, לְאִתְחַבְּרָא בֵּיהּ בְּפוּלְחָנֵיהּ וּלְקָרְבָא לֵיהּ לְגַבֵּיהּ. כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר (שמות יא) הָעָם אֲשֶׁר בְּרַגְלֶיךָ. דְּבָר אַחֵר מִי הֵעִיר מִמִּזְרָח. דְּמִתַּמָּן שְׁרוּתָא דִּנְהוֹרָא לְאַנְהָרָא. בְּגִין דְּדָרוֹם הַהוּא תּוֹקְפָא דִּילֵיהּ מִגּוֹ מִזְרָח אִיהוּ. וְעַל דָּא מִי הֵעִיר הַהוּא נְהוֹרָא דְּדָרוֹם. מִמִּזְרָח, בְּגִין דְּאִיהוּ נָטִיל וְאִתְּזַן בְּקַדְמֵיתָא, וְתִיאוּבְתָּא דְּהַהוּא רְקִיעָא עִלָּאָה לְמֵיהַב לֵיהּ לְמִזְרָח. צַדִּיק יְקָרָאֵהוּ לְרַגְלוֹ. דָּא מַעֲרָב, דְּאִיהוּ קָרֵי לֵיהּ תָּדִיר וְלָא שָׁכִיךְ כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר (תהלים פג) אֱלֹהִים אַל דֳּמִי לָךְ אַל תֶּחֱרַשׁ וְאַל תִּשְׁקוֹט אֵל. בְּגִין דְּמַעֲרָב אִתְעַר תָּדִיר לְגַבֵּיהּ. יִתֵּן לְפָנָיו גּוֹיִם וּמְלָכִים יַרְדֶּ. דְּהָא מִנֵּיהּ קַבִּיל תּוֹקְפָא לְאַכְנָעָא כָּל אִנּוּן עַמִּין דְּעָלְמָא. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר (ישעיה מה) מִי הֵעִיר מִמִּזְרָח, דָּא אַבְרָהָם דְּלָא נָטִיל אִתְעֲרוּתָא לְגַבֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶלָּא מִמִּזְרָח, בְּגִין דְּחָמָא שִׁמְשָׁא דְּנָפֵיק בְּצַפְרָא מִסִּטְרָא דְּמִזְרָח נָטִיל אִתְעֲרוּתָא לְנַפְשִׁיהּ דְּאִיהוּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. אָמַר דָּא הוּא מַלְכָּא דִּבְרָא יָתִי. פְּלַח לֵיהּ כָּל הַהוּא יוֹמָא, לְרַמְשָׁא חָמָא שִׁמְשָׁא דְּאִתְכְּנִישׁ (וְיָרֵחָא נְפִקַת) וְסִיהֲרָא נְהִרָא. אָמַר דָּא הוּא וַדַּאי דְּשַׁלִּיט עַל הַהוּא פּוּלְחָנָא דְּפִלְחִית כָּל הַאי יוֹמָא, דְּהָא

אִתְחַשָּׁךְ קַמֵּיהּ וְלָא נָהִיר. פְּלַח לֵיהּ כָּל הַהוּא לֵילְיָא. לְצַפְרָא חָמָא דְּאָזְלָא חֲשׁוֹכָא וְאִתְנְהִיר סִטְרָא דְּמִזְרָח. אָמַר וַדַּאי כָּל אִלֵּין מִלְּכָא אִית עֲלַיְיהוּ וְשַׁלִּיט דְּאִתְנְהִיג לוֹן. כֵּיוָן דְּחָמָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא תִּיאוּבְתָּא דְּאַבְרָהָם לְגַבֵּיהּ, כְּדֵין אִתְגְּלוֹי עֲלוֹי וּמַלֵּיל עִמֵּיהּ, דִּכְתִיב צֶדֶק יִקְרָאֵהוּ לְרַגְלוֹ. דְּמַלֵּיל עִמֵּיהּ וְאִתְגְּלֵי עֲלֵיהּ. רַבִּי יִצְחָק פָּתַח (שם מה) דּוֹבֵר צֶדֶק מַגִּיד מֵישָׁרִים. [דף פו ע"ב] קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כָּל מִלּוֹי אִנּוּן בְּקוּשְׁטָא, וַעֲבִיד מֵישָׁרִים, בְּמֵה עֲבִיד מֵישָׁרִים. בְּגִין דְּכַד בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָלְמָא, לָא הֲוָה קָאֵים וַהֲוָה מִתְמוֹטֵט לְהָכָא וּלְהָכָא. אֲמַר לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעָלְמָא מַה לָךְ דְּאַתְּ מִתְמוֹטֵט. אֲמַר לָהּ רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם לָא יָכִילְנָא לְמֵיקַם דְּלֵית בִּי יְסוֹדָא עַל מָה דְּאִתְקַיָּים. אֲמַר לָהּ הָא אֲנָא זְמִין לְמֵיקַם בָּךְ חַד צַדִּיק דְּאִיהוּ אַבְרָהָם דִּי יְרַחֵים לִי. מִיָּד קָאֵים עָלְמָא בְּקִיּוּמֵיהּ הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (בראשית ב) אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבָּרְאָם אַל תִּקְרָא בְּהִבָּרְאָם אֶלָּא בְּאַבְרָהָם. בְּאַבְרָהָם מִתְקַיֵּים עָלְמָא. אֲמַר רַבִּי חִיָּיא (ישעיה מה) מַגִּיד מֵישָׁרִים. דְּהָא אָתִיב לֵיהּ עָלְמָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הַהוּא אַבְרָהָם זְמִין הוּא (נ"א לְנַפְקָא מִנֵּיהּ יִשְׁמָעֵאל, אֲמַר לָהּ הָא יִצְחָק, אֲמַר לָהּ זְמִין לְמֵיפַק מִנֵּיהּ עֵשָׂו חֲיָיבָא דְּיִחְרַב בֵּי מַקְדְּשָׁא וְיוֹקִיד אוֹרַיְיתָא), אֲמַר לֵיהּ זְמִין חַד בַּר נָשׁ לְמֵיפַק מִנֵּיהּ דְּאִיהוּ יַעֲקֹב וְיִפְקוּן מִנֵּיהּ תְּרֵיסַר שִׁבְטִין כֻּלְּהוֹ זַכָּאִין. מִיָּד אִתְקַיֵּים עָלְמָא בְּגִינֵיהּ הַדָּא הוּא דִּכְתִיב מַגִּיד מֵישָׁרִים. רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר הָא אַתְעַרְנָא וַיְדַבֵּר וַיַּגֶּד וַיֹּאמֶר כֻּלְּהוֹ לְטַעֲמַיְיהוּ מִתְפָּרְשָׁן. וַיְדַבֵּר אִיהוּ בְּאִתְגַּלְיָא דַּרְגָּא לְבַר, דְּלָא אִיהוּ דַּרְגָּא פְּנִימָאָה כְּאִנּוּן דַּרְגִּין עִלָּאִין,

וְדָא אִיהוּ דּוֹבֵר צֶדֶק. וַיַּגֶּד אִיהוּ רֶמֶז לְדַרְגָּא פְּנִימָאָה עִלָּאָה דְּשַׁלְטָאָה עַל דִּבּוּר, וְדָא הוּא מַגִּיד מֵישָׁרִים. מָאן מֵישָׁרִים דָּא דַּרְגָּא עִלָּאָה דְּיַעֲקֹב שַׁרְיָיא בֵּהּ הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (תהלים צט) אַתָּה כּוֹנַנְתָּ מֵישָׁרִים. וּבְגִין כָּךְ מַגִּיד כְּתִיב, וְלָא כְתִיב דּוֹבֵר. אָמַר רַבִּי יִצְחָק וְהָא כְתִיב (דברים ד) וַיַּגֶּד לָכֶם אֶת בְּרִיתוֹ. אֲמַר לֵהּ הָכֵי הוּא וַדַּאי אִיהוּ דַּרְגָּא דְּשַׁלְטָא עַל תַּתָּאָה דְּאִיהוּ דּוֹבֵר צֶדֶק. וְכֹלָּא (בְּהּ) אִיהוּ (נ"א לְאִשְׁתְּלָא אִיבָּא) תָּא חֲזֵי דְּאַף עַל גַּב דְּדִבּוּר אִיהוּ תַּתָּאָה, לָא תֵימָא דְּלָא עִלָּאָה אִיהוּ, אֶלָּא וַדַּאי דִּבּוּר מַלְיָיא אִיהוּ מִכֹּלָּא וְדַרְגָּא עִלָּאָה אִיהוּ. וְסִימָנֵיךְ (שם לב) כִּי לֹא דָּבָר רֵק הוּא מִכֶּם. רַבִּי אֶלְעָזָר הֲוָה אָזֵיל לְבֵי חֲמוֹי, וַהֲווֹ עִמֵּיהּ רַבִּי חִיָּיא וְרַבִּי יוֹסֵי וְרַבִּי חִזְקִיָּה. אֲמַר רַבִּי אֶלְעָזָר הָא חָמֵינָא דְּאִתְעֲרוּתָא דִּלְעֵילָּא לָאו אִיהוּ אֶלָּא כַּד אִתְעַר לְתַתָּא, דְּהָא אִתְעֲרוּתָא דִּלְעֵילָּא בְּתֵיאוּבְתָּא דִּלְתַתָּא תַּלְיָיא (מִלְּתָא). פְּתַח וַאֲמַר (תהלים פג) אֱלֹהִים עַל דְּמִי לָךְ אַל תֶּחֱרַשׁ וְאַל תִּשְׁקוֹט אֵל. דָּא הוּא אִתְעֲרוּתָא דִּלְתַתָּא בְּגִין לְשַׁלְטָאָה. אֲמַר דָּוִד, אֱלֹהִים אַל דְּמִי לָךְ, לְאַתְעָרָא לְגַבֵּי עִלָּאָה וּלְאִתְחַבְּרָא גַּבֵּי יְמִינָא. מַאי טַעְמָא בְּגִין (שם) כִּי הִנֵּה אוֹיְבֶיךָ יֶהֱמָיוּן וגו' (וכתיב) כִּי נוֹעֲצוּ לֵב יַחְדָּיו עָלֶיךָ בְּרִית יִכְרוֹתוּ, וּבְגִין כָּךְ אֱלֹהִים אַל דְּמִי לָךְ לְאַתְעָרָא לְגַבֵּי עֵילָּא, דְּהָא כְּדֵין אִתְעָרַת יְמִינָא וּקְטִירַת לָהּ בַּהֲדָהּ. וְכַד אִתְקַשְּׁרַת בִּימִינָא כְּדֵין אִתְבַּר שְׂנְאִין דִּכְתִיב (שמות טו) יְמִינְךָ יי' נֶאְדָּרִי בַּכֹּחַ יְמִינְךָ יי' תְּרַעַץ אוֹיֵב. וְתָא חֲזֵי בְּשַׁעֲתָא דְּאִתְחַבָּרוּ כָּל אִנּוּן מַלְכִין לְאַגָּחָא קְרָבָא עֲלֵיהּ דְּאַבְרָהָם, אִתְיְיעַטוּ לְאַעְבָרָא לֵיהּ מִן עָלְמָא, וְכֵיוָן דְּשָׁלְטוּ בְּלוֹט בַּר אֲחוֹהִי דְּאַבְרָהָם מִיָּד אֲזָלוּ, דִּכְתִיב וַיִּקְחוּ

אֶת לוֹט וְאֶת רְכוּשׁוֹ בֶּן אֲחִי אַבְרָם וַיֵּלְכוּ. מַאי טַעְמָא [וַיֵּלְכוּ], בְּגִין דְּדִיוּקְנֵיהּ דְּלוֹט הֲוָה דָּמֵי לְאַבְרָהָם, וּבְגִין כָּךְ וַיֵּלְכוּ, דְּכָל הַהוּא קְרָבָא בְּגִינֵיהּ הֲוָה. מַאי טַעְמָא. בְּגִין דַּהֲוָה אַבְרָהָם אַפִּיק בְּנֵי עַלְמָא מִפּוּלְחָנָא נוּכְרָאָה וְאָעֵיל לוֹן בְּפוּלְחָנָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְתוּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַתְעַר לוֹן בְּעַלְמָא בְּגִין לְגַדְּלָא שְׁמָא דְּאַבְרָהָם בְּעַלְמָא וּלְקָרְבָא לֵיהּ לְפוּלְחָנֵיהּ. וְרָזָא דְּמִלָּה כֵּיוָן דְּאַבְרָהָם אִתְעַר לְמִרְדַּף אַבַּתְרַיְיהוּ כְּדֵין אֱלֹהִים אַל דָּמִי לָךְ עַד דְּאִתְקַשַּׁר כֻּלָּא בְּאַבְרָהָם, וְכַד אִתְקַשַּׁר כֻּלָּא בְּאַבְרָהָם כְּדֵין אִתְבָּרוּ כָּלְהוֹ מַלְכִין מִקַּמֵּיהּ כְּדְקָא אֲמָרַן דִּכְתִיב יְמִינְךָ יְיָ תִּרְעַץ אוֹיֵב וגו׳:

וּמַלְכִּי צֶדֶק מֶלֶךְ שָׁלֵם הוֹצִיא לֶחֶם וְיַיִן. רַבִּי שִׁמְעוֹן פָּתַח וַאֲמַר (תהלים עו) וַיְהִי בְשָׁלֵם סֻכּוֹ וגו׳. תָּא חֲזֵי כַּד סָלֵיק בִּרְעוּתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִבְרֵי עָלְמָא אַפִּיק חַד שַׁלְהוֹבָא דִּבוּצִינָא דְּקַרְדִּינוּתָא. וּנְשַׁף זִיקָא בְּזִיקָא חֲשִׁכָאת וְאוֹקִידַת. וְאַפִּיק מִגּוֹ [דף פז ע"א] סִטְרֵי תְּהוֹמָא חַד טִיף וְחַבַּר לוֹן כְּחַד וּבְרָא בְּהוֹ עָלְמָא. הַהוּא שַׁלְהוֹבָא סָלֵיק וְאִתְעַטָּרָא בִּשְׁמָאלָא, וְהַהוּא טִיף סָלֵיק וְאִתְעַטַּר בִּימִינָא, סָלְקוֹ חַד בְּחַד אַחְלִפוּ דּוּכְתֵּי דָּא לְסִטְרָא דָּא וְדָא לְסִטְרָא דָּא, דְּנָחֵית סָלֵיק וּדְסָלֵיק נָחֵית. אִתְקְטָרוּ דָּא בְּדָא, נָפֵיק מִבֵּינַיְיהוּ רוּחַ שְׁלִים. כְּדֵין אִנּוּן תְּרִין סִטְרִין אִתְעַבִּידוּ חַד וְאִתְיְיהִיב בֵּינַיְיהוּ וְאִתְעַטְּרוּ חַד בְּחַד. כְּדֵין אִשְׁתְּכַח שָׁלֵם לְעֵילָּא וְשָׁלֵם לְתַתָּא, וְדַרְגָּא אִתְקַיָּים. אִתְעַטְּרַת ה״א בְּוא״ו וָא״ו בְּה״א, כְּדֵין סָלְקָא ה״א וְאִתְקַשְּׁרָא בִּקְשׁוֹרָא שְׁלִים. כְּדֵין וּמַלְכִּי צֶדֶק מֶלֶךְ

שָׁלֵם. מֶלֶךְ שָׁלֵם וַדַּאי מֶלֶךְ אִיהוּ דְּשַׁלִּיט בִּשְׁלִימוּ, אֵימָתַי אִיהוּ מֶלֶךְ שָׁלֵם בְּיוֹמָא דְּכָפּוּרֵי דְּכָל אַנְפִּין נְהִירִין. (דָּבָר אַחֵר מַלְכִּי צֶדֶק מֶלֶךְ שָׁלֵם, אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בָּעָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמֵיפַּק כְּהוֹנְתָא מִשֵּׁם כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר בָּרוּךְ אַבְרָם לְאֵל עֶלְיוֹן, כֵּיוָן דְּאַקְדִּים בִּרְכְתָא דְּאַבְרָהָם לִבִרְכְתָא דְּמָרֵיהּ, אָמַר לֵיהּ אַבְרָהָם וְכִי מַקְדִּימִין בִּרְכְתָא דְּעַבְדָּא לִבִרְכְתָא דְּמָרֵיהּ, מִיַּד אִתְיְהִיבַת כְּהוֹנְתָא לְאַבְרָהָם דִּכְתִיב (תהלים קי) נְאֻם יי׳ לַאדֹנִי שֵׁב לִימִינִי. וּכְתִיב בַּתְרֵיהּ נִשְׁבַּע יי׳ וְלֹא יִנָּחֵם אַתָּה כֹהֵן לְעוֹלָם עַל דִּבְרָתִי מַלְכִּי צֶדֶק, דִּכְתִיב וְהוּא כֹהֵן לְאֵל עֶלְיוֹן, וְאֵין זַרְעוֹ כֹהֵן) דָּבָר אַחֵר וּמַלְכִּי צֶדֶק. דָּא עָלְמָא בַּתְרָאָה. מֶלֶךְ שָׁלֵם, דָּא עָלְמָא עִלָּאָה. דְּאִתְעַטַּר חַד בְּחַד בְּלָא פְּרוּדָא תְּרִין עָלְמִין כַּחֲדָא, וַאֲפִלּוּ עָלְמָא תַּתָּאָה כְּלָא הוּא. וְחַד מִלָּה אִיהוּ. הוֹצִיא לֶחֶם וְיַיִן דְּתַרְוֵי אִלֵּין בָּהּ. וְהוּא כֹהֵן לְאֵל עֶלְיוֹן מְשַׁמֵּשׁ עָלְמָא לְקַבֵּל עָלְמָא. וְהוּא כֹהֵן דָּא יְמִינָא. לְאֵל עֶלְיוֹן עָלְמָא עִלָּאָה. וּבְגִין כָּךְ בָּעֵי כַּהֲנָא לְבָרְכָא עָלְמָא. תָּא חֲזֵי בִּרְכָאן (ד״א ל״ג כַּד) נְטַיל הַאי עָלְמָא תַּתָּאָה כַּד אִתְחַבַּר בְּכַהֲנָא רַבָּא כְּדֵין וַיְבָרְכֵהוּ וַיֹּאמַר בָּרוּךְ אַבְרָם וגו׳ לְאֵל עֶלְיוֹן הָכִי הוּא וַדַּאי. כְּגַוְנָא דָּא בָּעֵי כַּהֲנָא לְתַתָּא לְקַשְׁרָא קִשְׁרִין וּלְבָרְכָא הַאי דּוּכְתָּא בְּגִין דְּיִתְקַשַּׁר בִּימִינָא לְאִתְקַשְׁרָא תְּרִין עָלְמִין כְּחַד. בָּרוּךְ אַבְרָם רָזָא דְּמִלָּה תְּקוֹנָא דִּבְרָכָאן אִיהוּ. בָּרוּךְ אַבְרָם כְּמָה דְּאַמְרִינָן בָּרוּךְ אַתָּה. לְאֵל עֶלְיוֹן. יי׳ אֱלֹהֵינוּ. קוֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ. מֶלֶךְ הָעוֹלָם. וְהַאי קְרָא רָזָא דִּבְרָכָאן אִיהוּ. וּבְגִין כָּךְ וַיְבָרְכֵהוּ מִתַּתָּא לְעֵילָּא. וּבָרוּךְ אֵל עֶלְיוֹן (אֲשֶׁר מָגֵן צָרֶיךָ בְּיָדֶךָ). מֵעֵילָּא לְתַתָּא. וַיִּתֶּן לוֹ מַעֲשֵׂר מִכֹּל לְאִתְדַּבְּקָא בַּאֲתַר דְּקִשׁוּרָא

לוח מוהרא"ש

לפי אופק יבנאל עיר ברסלב - עיר השמחה

פרשת וישב

יום **ראשון**	**יד** 15	**לימוד יומי:** **בבלי:** בבא בתרא קע"ג **ירושלמי:** תענית כ"ו **תוספתא:** כלאים ב **נ"ך:** שופטים יח **משניות:** נדרים ה **זהר:** חלק א עמ' שצג-שצד	**עלות השחר** (72 דק) ... 5:15 **נץ החמה** ..... 6:33 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:15 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:03 **סו"ז תפילה** ..... 9:53 **חצות היום** ..... 11:33 **שקיעה** ..... 4:33 **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 5:46
יום **שני**	**טו** 16	**לימוד יומי:** **בבלי:** בבא בתרא קע"ד **ירושלמי:** שקלים א' **תוספתא:** כלאים ג **נ"ך:** שופטים יט **משניות:** נדרים ו **זהר:** חלק א עמ' שצה-שצו	**עלות השחר** (72 דק) ... 5:15 **נץ החמה** ..... 6:34 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:15 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:04 **סו"ז תפילה** ..... 9:54 **חצות היום** ..... 11:34 **שקיעה** ..... 4:33 **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 5:46
יום **שלישי**	**טז** 17	**לימוד יומי:** **בבלי:** בבא בתרא קע"ה **ירושלמי:** שקלים ב' **תוספתא:** כלאים ד **נ"ך:** שופטים כ **משניות:** נדרים ז **זהר:** חלק א עמ' שצז-שצח	**עלות השחר** (72 דק) ... 5:16 **נץ החמה** ..... 6:34 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:16 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:04 **סו"ז תפילה** ..... 9:54 **חצות היום** ..... 11:34 **שקיעה** ..... 4:33 **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 5:46
יום **רביעי**	**יז** 18	**לימוד יומי:** **בבלי:** בבא בתרא קע"ו **ירושלמי:** שקלים ג' **תוספתא:** כלאים ה **נ"ך:** שופטים כא **משניות:** נדרים ח **זהר:** חלק א עמ' שצט-ת	**עלות השחר** (72 דק) ... 5:16 **נץ החמה** ..... 6:35 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:16 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:05 **סו"ז תפילה** ..... 9:55 **חצות היום** ..... 11:35 **שקיעה** ..... 4:34 **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 5:47
יום **חמישי**	**יח** 19	**לימוד יומי:** **בבלי:** סנהדרין ב' **ירושלמי:** שקלים ד' **תוספתא:** שביעית א **נ"ך:** שמואל א א **משניות:** נדרים ט **זהר:** חלק א עמ' תא-תב	**עלות השחר** (72 דק) ... 5:17 **נץ החמה** ..... 6:35 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:17 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:05 **סו"ז תפילה** ..... 9:55 **חצות היום** ..... 11:35 **שקיעה** ..... 4:34 **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 5:47
יום **שישי**	**יט** 20	**לימוד יומי:** **בבלי:** סנהדרין ג' **ירושלמי:** שקלים ה' **תוספתא:** שביעית ב **נ"ך:** שמואל א ב **משניות:** נדרים י **זהר:** חלק א עמ' תג-תד	**עלות השחר** (72 דק) ... 5:18 **נץ החמה** ..... 6:36 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:17 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:06 **סו"ז תפילה** ..... 9:56 **חצות היום** ..... 11:36 **שקיעה** ..... 4:35 **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 5:48
			הדלקת נרות (40 דק): 3:55 (20 דק): 4:15
שב"ק	**כ** 21	**לימוד יומי:** **בבלי:** סנהדרין ד' **ירושלמי:** שקלים ו' **תוספתא:** שביעית ג **נ"ך:** שמואל א ג **משניות:** נדרים יא **זהר:** חלק א עמ' תה-תו	**שבת קודש פרשת וישב** **עלות השחר** (72 דק) ... 5:18 **נץ החמה** ..... 6:36 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:18 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:06 **סו"ז תפילה** ..... 9:56 **חצות היום** ..... 11:36 **שקיעה** ..... 4:35 **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 5:48
			מוצש"ק לשיטת ר"ת: 5:48

רַבֵּנוּ מְלַמֵּד אוֹתָנוּ שֶׁצְּרִיכִים לְחַפֵּשׂ נְקֻדָּה טוֹבָה בְּכָל יְהוּדִי ! תִּתְרַכֵּז בַּנְּקֻדּוֹת הַטּוֹבוֹת שֶׁבָּאַחֵר - לֹא בְּחִסְרוֹנוֹת שֶׁלּוֹ !

(משיחותיו של מו"ר הרה"צ שליט"א)